

فارسی ۳

۱-

(ممدیووار قورپیان)

دعوی: ادعا، ادعای خواستن یا داشتن چیزی

(فارسی ۳، لغت، صفحه ۱۲۳)

۲-

(ممدیووار قورپیان)

شکل صحیح املائی: هول و ترسناک (حول: پیرامون)

(فارسی ۳، املا، صفحه ۱۱۰)

۳-

(راور تالشی)

استعاره: شاعر برای سیل، شخصیت انسانی قائل شده است ← تشخیص و استعاره کنایه: محو در دریا شدن کنایه از فانی شدن / سنگ راه بودن کنایه از مانع بودن تشبیه: پیش‌بینی مثل سنگ راه است.

حسن تعلیل: سیل به این دلیل در دریا محو شد که پیش پای خود را ندید و پیش‌بینی نکرد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: تشبیه ندارد.

گزینه «۲»: حسن تعلیل ندارد.

گزینه «۴»: حسن تعلیل ندارد.

(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۴-

(ممدیووار قورپیان)

تضاد: بیت ب: میان «دبار» و «اقبال» تضاد وجود دارد.

جناس: بیت ج: کی (پادشاه)، کی (چه موقع) ← جناس همسان

تشبیه: بیت د: عاشق به آتش تشبیه شده است.

کنایه: بیت الف: پا یک سو نهادن: کنایه از همراه نشدن

(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۵-

(مسن فرایی - شیرازی)

نقش دستوری «اینجا» در گزینه‌های «۱، ۲ و ۴» نهاد است ولی در بیت گزینه «۲» قید است. نهاد مصراع دوم در بیت گزینه «۳»، واژه «یار» در مصراع اول است.

(فارسی ۳، دستور، ترکیبی)

۶-

(مسن پاسیار)

خود ← بدل

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «واو» در هر دو مصراع حرف ربط است.

گزینه «۲»: «جان» در دو نقش متفاوت به کار رفته (نهاد و مفعول) و نمی‌تواند «تکرار» باشد.

گزینه «۴»: «صلاح» نیز دو نقش متفاوت دارد (نهاد و مسند) و در دو جمله آمده است، بنابراین «تکرار» نیست.

«همه» قید است.

(فارسی ۳، دستور، صفحه ۱۲۶)

۷-

(مسن پاسیار)

وابسته‌های پیشین: آن حکایت، صد رساله
وابسته‌های پسین: حکایت شب، شب هجران، حکایت حال، بیانش
گزینه «۳» دارای شش وابسته پیشین و پسین است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «۵ وابسته پیشین و پسین دارد (سر گل، کلاله سنبلی، میان چمن، بوی کلاله، آن کلاله).

گزینه «۲»: «۵ وابسته پیشین و پسین دارد (آفتاب می، مشرق پیاله، باغ عارض، عارض ساقی، هزار لاله).

گزینه «۴»: «۵ وابسته پیشین و پسین دارد (حسرت دهان، دهانش، جانم، کام تنگدستان، آن دهن)

(فارسی ۳، دستور، صفحه ۱۱۵)

۸-

(ابراهیم رضایی مقدم - لاهیانی)

مفهوم بیت سؤال و گزینه «۲»:

راه پرخطر عشق را باید دلاوری طی کند.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: بیان بدبختی و غم و اندوه بسیار

گزینه «۳»: دشواری راه عشق

گزینه «۴»: سکوت عارفانه

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۱۲۰)

۹-

(ابراهیم رضایی مقدم)

مفهوم عبارت سؤال «سیمرغ (خدا) را با نعمت‌ها و زیبایی‌ها عوض کردن» است ولی مفهوم ابیات گزینه‌های «۱، ۳ و ۴» «مقصد عارفان فقط خداست».

مفهوم بیت گزینه «۲»: ترسناک و عذاب‌آور بودن فراق

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۱۲۱)

۱۰-

(مریم شمیرانی)

جان‌بازی در راه یار پیام مشترک بیت سؤال و گزینه‌های «۱، ۳ و ۴» است اما مفهوم گزینه «۲» کسب رضایت محبوب است.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۱۱۵)

فارسی ۱

۱۱-

(مسن اصغری)

معنی درست واژه‌ها:

آخره: جنبه گردن، قوس زیر گردن

افلاک: آسمان‌ها، جمع فلک

برگاشتن: برگردانیدن

خلنگ: نام گیاهی است، علف جارو

(فارسی ۱، لغت، ترکیبی)

۱۲-

(مریم شمیرانی)

گزینه «۱»: قصه ← غصه

گزینه «۲»: خاری کشان ← خواری کشان

گزینه «۴»: عمارت ← امارت

(فارسی ۱، املا، ترکیبی)

۱۳-

(ممدیووار قورپیان)

«مائه‌های زمینی و مائه‌های تازه» اثر «آندره ژید»، «سمفونی پنجم جنوب» اثر «نزار قبانی»، «لطایف‌الطوایف» اثر «فخرالدین علی صفی» و «من زنده‌ام» اثر «معصومه آباد» است.

(فارسی ۱، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

(کلام کلامی)

۲۰- مفهوم مشترک عبارت صورت سؤال و بیت‌های مرتبط: نکوهش ریاکاری و توصیه به بیکرنگی و بی‌ریایی
مفهوم بیت گزینۀ «۲»: نتیجۀ هر عملی متناسب با خود آن عمل است و با بدی کردن نمی‌توان انتظار نیکی داشت.

(فارسی، ا. مفهومی، صفحه ۱۷)

عربی، زبان قرآن ۱

(هاری پولاری)

۲۱- «الذی: کسی که» می‌باشد و در اینجا معنی (که) نمی‌دهد. از آنجایی که «تثیر» مفرد مؤنث غایب (سوم شخص) می‌باشد، نمی‌تواند به خداوند برگردد و مرجعش، «الرّیاح» می‌باشد که جمع غیرانسان است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینۀ «۱»: «الذی»: کسی که / «الرّیاح»: بادها / «تثیر»: برمی‌انگیزند
گزینۀ «۲»: «تثیر»: برمی‌انگیزند / ضمیر (ه) در «بیسطه» ترجمه نشده است.
گزینۀ «۳»: «الرّیاح» معرفه است: بادها / «الستّاء» مفرد است: آسمان

(ترجمه)

(هاری پولاری)

۲۲- «کلّ + اسم نکره»: معنی «هر» می‌دهد (رد گزینۀ‌های ۲ و ۴). (دیگران) ترجمۀ صحیح «مِثْلِه» نیست (رد گزینۀ‌های ۱ و ۴).

(ترجمه)

(الله مسیح فواه)

۲۳- تشریح گزینه‌های دیگر
گزینۀ «۱»: «موسوعة کبیره» نکره ترجمه نشده و «تصنع» نیز مجهول ترجمه نشده است.

گزینۀ «۳»: «ایضاً» ترجمه نشده است.

گزینۀ «۴»: «قرأت» به‌درستی ترجمه نشده است.

(ترجمه)

(مهم هوان‌بین)

۲۴- «إنّ هذه دلافین»: این‌ها دلفین‌هایی هستند (رد گزینۀ‌های ۱، ۳ و ۴) / «تکشف» أمکنة: که مکان‌هایی را کشف می‌کنند، / «تتجمّع الأسماك هناك»: که ماهیان آنجا جمع می‌شوند (رد گزینۀ‌های ۱، ۳ و ۴) / «تساعد الصّیّادین مساعداً الخبّراء»: مانند کارشناسان به صیّادها کمک می‌کنند (رد گزینۀ‌های ۱، ۳ و ۴).

(ترجمه)

(کلام غلامی)

۲۵- «کان ... قد سحب»: (فعل ماضی بعید) کشیده بود (رد گزینۀ‌های ۱ و ۳) / «تیار الماء»: جریان آب (رد گزینۀ ۱) / «سفینة ایرانیّة»: یک کشتی ایرانی (رد گزینۀ ۲) / «لکن»: اما (رد گزینۀ ۳) / «الدلافین»: دلفین‌ها (رد گزینۀ ۲)

(ترجمه)

(الله مسیح فواه)

۲۶- تشریح گزینه‌های دیگر
گزینۀ «۲»: «و» در «و حفظ عقیده» و مفرد ترجمه کردن «عقاید»
گزینۀ «۳»: «لا ینتفع»: سود نمی‌برد
گزینۀ «۴»: «أن یفرقوا»: که تفرقه بیندازند

(ترجمه)

(مسن فرایی - شیراز)

۱۴- «کمند» و «عقیق» به ترتیب استعاره از زلف و لب معشوق است. / شاعر به «نافه» و «لعل» شخصیت انسانی داده است که همین امر آرایۀ «تشخیص» ایجاد کرده است. / شاعر در این بیت علت سرخ بودن لعل را سرخی لب معشوق دانسته که همین امر «حسن تعلیل» ایجاد کرده است.

نکات مهم درسی

دو تا تشبیه «تفضیل یا مرجح» در بیت پنهان است: یکی تشبیه «کمند» یا زلف معشوق به «نافه» و دیگری تشبیه «عقیق» یا لب معشوق به «لعل» که در هر دو تشبیه، شاعر «مشبه» را بر «مشبه‌به» برتر می‌داند.

(فارسی، ا. آرایه، ترکیبی)

(اسماعیل کنه‌ای)

۱۵- «آب حیوان» تلمیح دارد ولی اسلوب معادله در بیت وجود ندارد.
در اسلوب معادله هر دو مصراع از نظر نحوی مستقل هستند و وابستۀ یکدیگر نیستند. مصراع دوم این بیت با حرف ربط «که» وابسته شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینۀ «۱»: «مه رخسار»: تشبیه این که شاعر نماز خویش را به این دلیل قضا کرده که رخسار معشوق را که مثل ماه است با آفتاب سحرگامی اشتباه گرفته است، حسن تعلیل دارد.

گزینۀ «۲»: حس آمیزی: گذشته‌های شیرین / استعاره: دل ترانه را به یادگار دارد.

گزینۀ «۳»: ایهام تناسب: «قانون»: ۱- قاعده و روش (معنای پذیرفته در بیت) ۲- نام کتابی در طب از ابن سینا که با «شفا» تناسب دارد. / همچنین «تب عشق، آتش حسد، قانون محبت» تشبیه هستند.

(فارسی، ا. آرایه، ترکیبی)

(اسماعیل کنه‌ای)

۱۶- در بیت گزینۀ «۴» شیوۀ بلاغی به‌کار نرفته است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینۀ «۱»: مصراع دوم، شیوۀ بلاغی دارد، مفعول (ستد) بعد از فعل آمده است.

گزینۀ «۲»: مصراع اول شیوۀ بلاغی دارد، منادا (ای صبا) هر چند جمله‌ی مستقلی است ولی چون در اول جمله‌ی مربوط نیامده است، شیوۀ بلاغی محسوب می‌شود.

گزینۀ «۳»: تقدم فعل (است) بر نهاد جمله (عشق است مرا چاره)، چاره من عشق است. در مصراع دوم تقدم فعل بر مسند، شیوۀ بلاغی ایجاد کرده است.

(فارسی، ا. دستور، صفحه ۸۴)

(کلام کلامی)

۱۷- مفهوم بیت گزینۀ «۱»: جدایی روح آدمی از تن و بازگشت آن به اصل و عالم معنا
مفهوم مشترک ابیات مرتبط: بیان پویایی، تکاپو و پرهیز از ایستایی و بی‌تحریکی
(فارسی، ا. مفهومی، مشابه صفحه ۸۱)

(مسن اصغری)

۱۸- مفهوم ابیات مرتبط: تحمل سختی‌های راه عشق و لذت بخش دانستن آن
مفهوم بیت گزینۀ «۲»: شکایت عاشق از درد و رنج طریق عشق
(فارسی، ا. مفهومی، مشابه صفحه ۵۸)

(مسن وسکری - ساری)

۱۹- مفهوم ابیات مرتبط «تعرّ من نشاء» است (عزت‌بخش واقعی خداست).
مفهوم بیت «ب»: «اطاعت و سپاسگزاری از خداوند»
مفهوم بیت «د»: «راضی بودن به آن چه که خدا داده است»
(فارسی، ا. مفهومی، صفحه ۱۲۸)

۲۲- (سیر ممبرعلی مرتضوی)

صورت سؤال، گزینه صحیح را در مورد شخصیت خلیفه یا شاعر می‌خواهد:
گزینه «۳»: این شاعر حق را می‌گوید اگر چه تلخ باشد!

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ترجمه عبارت: خلیفه سنگدل است و دیگران را به سخت‌ترین شکل مجازات می‌کند!

گزینه «۲»: ترجمه عبارت: خلیفه از نظرات و افکار دیگران استفاده می‌کند!
گزینه «۴»: ترجمه عبارت: شاعر با دیگران مخالفت می‌کند قبل از این که بفهمد!

(درک مطلب)

۲۳- (سیر ممبرعلی مرتضوی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «مصدره: تعجب» نادرست است. مصدر این فعل، «إعجاب» است.

گزینه «۲»: «للمخاطب» نادرست است. «أعجبت» مفرد مؤنث غایب است.

گزینه «۴»: «فاعل: ضمیر الکاف» نادرست است. ضمیر «ک» نقش مفعول را دارد.

(تحلیل صرفی و محل اعرابی)

۳۴- (سیر ممبرعلی مرتضوی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «نكرة» نادرست است.

گزینه «۲»: «خبر» نادرست است.

گزینه «۳»: «مأخوذ من المصدر المزيد التثانی...» نادرست است.

(تحلیل صرفی و محل اعرابی)

۳۵- (مرتضی کاظم شیروزی)

«بِنَقَطُ» فعل مضارع از باب «انفعال» است و حرکت‌گذاری صحیح آن به صورت «بِنَقَطُ» می‌باشد. همچنین «الکهرباء» صحیح است، نه «الکهرباء».

(ضبط حرکات)

۳۶- (کاظم غلامی)

با توجه به معنای عبارت فعلی «انقطعت» به معنای «بریده شد» مناسب این عبارت است: «هنگام وقوع طوفان سه درخت بریده شد.»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «تغفر» به معنای «می‌آمرزد» مناسب این عبارت نیست و به جای آن «یستغفر» (آمرزش می‌خواهد) باید به کار برود: «ای کاش پسری داشته باشم که پس از مرگم برایم آمرزش بخواند.»

گزینه «۳»: به جای «رجعت» «بازگشتم» باید «استرجعت» (پس گرفتم) به کار رود: «پول‌هایی را که هم‌کلاسی‌ام دیروز گرفته بود پس گرفتم.»

گزینه «۴»: باید به جای «أسلمت» (اسلام آوردم) فعل «استلمت» (دریافت کردم) به کار برود: «پیامی را از دوستانم از طریق اینترنت دریافت کردم.»

(قواعد فعل)

۳۷- (سیر هاری هاشمی)

در این آیه شریفه، فعل «أَنْ يَأْكُلَ»: که بخورد - دارای فاعل «الذئب: گرگ» و مفعول ضمیر «ه: او» است.

هرگاه مفعول یک ضمیر و فاعل اسمی مستقل (اسم ظاهر) باشد، مفعول بر فاعل مقدم می‌شود و قبل از آن می‌آید.

ترجمه: می‌ترسم که گرگ او را بخورد در حالی که شما از او غافلید.

(انواع جملات)

۲۷- (نوبیر امساکی)

ترجمه صحیح: گواهی آن‌ها نوشته خواهد شد و (از آن) پرسیده خواهند شد!
(ترجمه)

۲۸- (کاظم غلامی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «تجربة» (باید جمع باشد) - «أكبر» (حرف «مِن» نیامده است) - «دولة» (باید جمع باشد)

گزینه «۲»: «أكبر مِن» (مِن) باید قبل از «أكبر» بیاید

گزینه «۳»: «التجارب الكثيرة» (باید نکره باشد) - «الكبيرة» (باید اسم تفضیل «أكبر» به کار برود).

(ترجمه)

۲۹- (الله مسیح‌نواهی)

بیت فارسی در گزینه «۳» فقط امر به خوبی کرده است و اشاره‌ای به موضوع اصلی که پاداش نیکی است، نشده است.

(مفهوم)

ترجمه متن:

گفته می‌شود که خلیفه‌ای در مقابل مدعوین خود، قصیده‌ای سرود، و میان آنان شاعری بود، پس بعد از این که خلیفه خواندن قصیده‌اش را به پایان رساند، به سوی شاعر روی برگرداند و از او پرسید: آیا از قصیده خوش آمد ای شاعر (آیا قصیده تو را به شگفت آورد ای شاعر)؟ آیا بلیغ نیست؟ پس شاعر جواب داد: به خدا قسم که رایحه بلاغت را از آن استممام نمی‌کنم! خلیفه خشمگین شد و دستور داد که این شاعر همراه اسبها و الاغها زندانی شود. پس شاعر یک ماه کامل در آن جا زندانی ماند، و هنگامی که خلیفه او را بخشید و به مجلسش برگشت، خلیفه به خواندن شعر بازگشت. و قبل از این که خواندن (شعر) را به پایان برود، شاعر از جایش برخاست و ناگهان تصمیم به خارج شدن از مجلس گرفت، خلیفه به او نگاه کرد و از وی پرسید: به کجا ای شاعر؟ پس شاعر جواب داد: به اسطبل ای آقای من!...

۳۰- (سیر ممبرعلی مرتضوی)

ترجمه گزینه «۲»: شاعر در مرتبه دوم قصیده را دوست داشت! عبارت نادرستی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ترجمه عبارت: شاعر بیش از یک هفته در اسطبل ماند!

گزینه «۳»: ترجمه عبارت: مطابق نظر شاعر، قصیده خلیفه بلیغ نبود!

گزینه «۴»: ترجمه عبارت: شاعر به خلیفه گوش داد تا این که خواندن قصیده اولش را به پایان برود!

(درک مطلب)

۳۱- (سیر ممبرعلی مرتضوی)

ترجمه عبارت گزینه «۲»: زیرا او گمان می‌کرد که خلیفه کارش را تکرار نمی‌کند! عبارت نادرستی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ترجمه عبارت: قبل از این که کاملاً به خلیفه گوش دهد!

گزینه «۳»: ترجمه عبارت: زیرا بی‌شک خلیفه نظر او را ناپسند می‌شمارد!

گزینه «۴»: ترجمه عبارت: تا برای یک بار دیگر با خلیفه ستیز نکند!

(درک مطلب)

(مرتضی ممسنی/کبیر)

۴۵-

شوق و علاقه مسلمانان به دانش سبب شد که در بسیاری از شهرها در کنار هر مسجد، مدرسه‌ای نیز بنا کنند. دستورات ساده‌ای مانند وضو و غسل و دیگر آموزه‌های بهداشتی اسلام مانند طهارت و نجاست و نیز دستورات پیشوایان دین در مورد سلامتی و درمان، دنیای اسلام را متحول کرد.

(دین و زندگی، ۳، درس ۱۱، صفحه ۱۴۳)

(مهمم رضایی/قا)

۴۶-

وقتی اندیشمندان و دلسوزان اروپایی آشنایی اندکی با تمدن مسلمانان پیدا کردند، با شور و شوق فراوان برای تحوّل در جامعه خود از ثمرات تمدن اسلامی بهره‌برداری نمودند. کتاب‌های مسلمانان به سرعت ترجمه شد. مونته‌گمری وات، اسلام‌شناس انگلیسی در خصوص تأثیرپذیری تمدن جدید از تمدن اسلامی می‌گوید: «... وظیفه مهم ما اروپاییان این است که این اشتباه را اصلاح کنیم و به مدیون بودن عمیق خود به جهان اسلام اعتراف کنیم.»

(دین و زندگی، ۳، درس ۱۲، صفحه ۱۵۳)

(مهمم رضایی/قا)

۴۷-

آیین ازدواج مسیحی بدین صورت توسط کلیسا ترسیم شده بود که پس از ازدواج، امکان جدایی زن و شوهر نیست و پیوندشان باید ابدی باشد. کشیش‌ها حق ازدواج نداشتند و باید تا آخر عمر مجرد می‌ماندند. آنان ازدواج را امری پست و دنیایی تلقی می‌کردند. (نه پیوندی مقدس؛ نادرستی گزینه‌های ۲ و ۳). آنان معتقد بودند که با اعتراف گناهکار در برابر کشیش، توبه‌کننده آمرزیده می‌شود و عفو ابدی را به دست می‌آورد (نه با فداشدن مسیح). عبادت نیز به روز معینی در هفته و در محلّ کلیسا و در حضور کشیش اختصاص یافت. این‌گونه آیین‌ها سبب سست شدن ارتباط شخصی و پیوسته انسان با خدا و واسطه قرار گرفتن کشیشان میان خدا و بندگان او گردید.

(دین و زندگی، ۳، درس ۱۲، صفحه ۱۵۲)

(هاری ناصری)

۴۸-

تمدن اول اروپا، در یونان باستان شکل گرفت و در روم باستان ادامه یافت. تمدن سوم (جدید) با افول قدرت کلیسا شروع شد و تا کنون ادامه دارد.

(دین و زندگی، ۳، درس ۱۲، صفحه ۱۵۱)

(مهمم رضایی/قا)

۴۹-

امیر مؤمنان علی (ع) در نهج‌البلاغه‌اش که نشان خردورزی و احترام به تفکر و تعقل است، فرمودند: «منزلت عالم و دانشمند، والاتر از کسی است که با کوشش، روزها را به روزه می‌گذراند و شب‌ها را به عبادت سپری می‌سازد.»

امیر مؤمنان علی (ع) از ایّام قبل از ظهور اسلام این‌گونه یاد می‌کند: «... مردم آن زمانه، مذاهب پراکنده و خواسته‌های متناقض و روش‌های متفاوتی داشتند. برخی خدا را شبیه سایر مخلوقات می‌دانستند و برخی نیز غیر او را پرستش می‌کردند.»

(دین و زندگی، ۳، درس ۱۱، صفحه‌های ۱۳۷ و ۱۴۳)

(مرتضی ممسنی/کبیر)

۵۰-

رستم فرخزاد در مذاکره با زهره‌تین عبدالله گفت: «در میان ما مردم ایران، سنتی حاکم است که کشاورز و پیشه‌ور حق ندارند به طبقه بالاتر روند ... (اختلاف طبقاتی و نابرابری افراد جامعه)» و این موضوع در تقابل با جامعه عدالت‌محور، از معیارهای تمدن اسلامی است و آیه «رَأَيْتَ الَّذِي يَكْتُمُ بِالْإِيمَانِ...» در مورد حقوق یتیمان و مسکینان و رفع اختلاف طبقاتی، با آن در ارتباط است.

(دین و زندگی، ۳، درس ۱۱، صفحه‌های ۱۴۴ و ۱۴۵)

۳۸-

(مبیر فاتی- کاهیاران)

در این گزینه «زملاء» جمع مکسر «زمیل» و مذکر است، پس نباید برای آن از «لا تلعبن» (فعل نهی جمع مؤنث) استفاده شود.

(قواعد فعل)

۳۹-

(نوبیر امساکنی)

«الضباحي» صفت برای «الاصطفاف» است و به تبع آن مجرور شده است. نقش «الاصطفاف»، مضاف الیه و مجرور است.

دقت شود در گزینه «۲»، «بحیره» مفعول و منصوب است و «جميلة» نیز صفت و به تبع آن منصوب است.

(قواعد اسم)

۴۰-

(الله مسیح/فراه)

در گزینه «۴»، «ب» در «بغزوة أحد» به معنای «فی» است، بنابراین با حرف جر «فی» که در این جمله آمده است، هم‌معنا می‌باشد.

(انواع عملات)

دین و زندگی ۱ و ۳

۴۱-

(مهمم رضایی/قا)

حاکمان بنی امیه و بنی عباس و بسیاری از حاکمان سرزمین‌های اسلامی با تشکیل حرمسرا، زنان زیادی را به دربار خود آوردند و حقوق الهی آنان را نادیده گرفتند، اما حق تحصیل برای زنان مسلمان آزاد بود. یکی از آثار منفی تمدن جدید در حوزه خانواده، استفاده ابزاری از زنان است که اگر لایه ظاهری و سطحی موقعیت زن کنار رود و باطن آن آشکار شود، خواهیم دید که سودآوری تجارت فحشا در حال ربودن گوی سبقت از تجارت مواد مخدر و اسلحه است.

(دین و زندگی، ۳، درس‌های ۱۱ و ۱۲، صفحه‌های ۱۴۱ و ۱۵۶)

۴۲-

(مرتضی ممسنی/کبیر)

قرآن کریم، اصولاً تلقی درجه دوم بودن زن را به شدت نفی کرده و با این‌که در آن عصر و حتی تا همین دوره‌های اخیر، در اروپا زن را براساس تورات، موجود درجه دوم تلقی می‌کردند، قرآن کریم با این نگاه مبارزه کرد.

(دین و زندگی، ۳، درس ۱۱، صفحه ۱۴۲)

۴۳-

(مهمم رضایی/قا)

از آثار مثبت تمدن جدید در حوزه علم و فناوری، توانایی بهره‌مندی بیشتر از طبیعت است. توضیح اینکه، علم و تکنولوژی سبب شد که آدمی بتواند در طبیعت تصرف فوق‌العاده کند و تغییراتی را در آن به‌وجود آورد و قدرت و توانایی خود را به رخ طبیعت بکشد.

(دین و زندگی، ۳، درس ۱۲، صفحه‌های ۱۵۳ و ۱۵۴)

۴۴-

(مهمم رضا فرهنگیان)

پس از گذر از قرون وسطی و شکل‌گیری دوره جدید در اروپا، توجه گسترده‌ای در کشورهای اروپایی به حقوق، قانون، ساختار حکومت و دولت پدید آمد که عموماً عکس‌العملی در برابر حاکمیت نامطلوب کلیسا در قرون وسطی بود.

دادن حق تعیین سرنوشت و دخالت مردم در امور خود، گام مثبت دیگری بود که در تمدن جدید برداشته شد و باعث شد برخی حکومت‌های استبدادی و موروثی حاکم بر کشورهای اروپایی از صحنه خارج شوند.

(دین و زندگی، ۳، درس ۱۲، صفحه ۱۵۵)

(ممنبر رضایی بقا)

۵۶- طبق آیه «فَخَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ». علت به دور بودن عبث آفرینی از خداوند، بازگشت به سوی اوست: «وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ». بیهوده نبودن خلقت جهان، بیانگر حکمت الهی و دلیلی بر ضرورت معاد است.

(دین و زندگی، ۱، درس ۵، صفحه ۶۰)

(ممنبر ابراهیم مازنی)

۵۷- در عبارت «لا اله الا الله» به ترتیب به تبری و تولی به عنوان پایه‌های دینداری اشاره شده است.

اگر کسی بخواهد قلبش را خانه خدا کند، باید شیطان و امور شیطانی را از آن بیرون کند (تبری).

اگر می‌خواهیم محبت خدا در دلمان خانه کند، باید محبت کسانی را که رنگ و نشانی از او دارند و خداوند محبت و دوستی آنان را به ما توصیه کرده، در دل جای دهیم (تولی).

(دین و زندگی، ۱، درس ۱۱، صفحه ۱۲۷)

(سیرهای هاشمی)

۵۸- قرآن کریم در عبارت قرآنی «ذلک ادنی ان یعرفن فلا یؤذین»، «حکمت و فلسفه حجاب» را بیان داشته است و آن این است که نزدیک کردن پوشش‌ها به خود (بدنین علیهن من جلابیبهن) که حکم قرآنی است، به عفاف شناخته شدن و مورد آزار قرار نگرفتن را به دنبال دارد.

از آن‌جا که امت اسلامی از اقوام و ملل گوناگون و با آداب و رسوم مختلفی تشکیل شده است که هر کدام پوشش و لباس مخصوص خود را دارند، لذا چگونگی و نوع پوشش، تا حدود زیادی تابع و تحت تأثیر آداب و رسوم ملت‌ها و اقوام است.

(دین و زندگی، ۱، درس ۱۴، صفحه ۱۶۰)

(ممنبر رضایی بقا)

۵۹- به همان میزان که رشته‌های عفاف در روح انسان قوی و مستحکم می‌شود، نوع آراستگی و پوشش او باوقارتر می‌شود. امام صادق (ع) می‌فرماید: «لباس نازک و بدن نما نپوشید؛ زیرا چنین لباسی نشانه سستی و ضعف دین‌داری فرد است.»

(دین و زندگی، ۱، درس ۱۳، صفحه ۱۵۲)

(ممنبر ابراهیم مازنی)

۶۰- اگر مسافری از شهری که بیش از ده روز در آن جا مانده است، به وطن برگردد، اگر قبل از ظهر برسد و کاری که روزه را باطل می‌کند، مانند خوردن و آشامیدن انجام نداده باشد، باید روزه را بگیرد و اگر بعد از ظهر برسد، نمی‌تواند روزه بگیرد. اگر فرزند با نهی پدر و مادر به سفری برود که آن سفر بر او واجب است (دقت شود)، باید نماز را شکسته (قصر) بخواند و نمی‌تواند روزه بگیرد.

(دین و زندگی، ۱، درس ۱۲، صفحه ۱۴۳ و ۱۴۴)

(ممنبر رضایی بقا)

۵۱- از دقت در ترجمه آیات ۹۹ و ۱۰۰ سوره مؤمنون: «آن‌گاه که مرگ یکی از آن‌ها فرا رسد می‌گوید، پروردگارا! مرا بازگردانید باشد که عمل صالح انجام دهم؛ آنچه را در گذشته ترک کرده‌ام. هرگز! این سخنی است که او می‌گوید و پیش‌روی آن‌ها برزخ و فاصله‌ای است تا روزی که برانگیخته می‌شوند». ترک اعمال صالح، نشان‌دهنده کافر یا مشرک بودن این افراد است: «لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ» و کم‌ارزشی سخن کافران در عبارت «كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا» تبیین گردیده است.

(دین و زندگی، ۱، درس ۶، صفحه ۶۹)

(ابوالفضل امیرزاده)

۵۲- افراد زیرک با انتخاب خدا به عنوان هدف اصلی خود، هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده می‌کنند و هم از آن جایی که تمام کارهای دنیوی خود را در جهت رضای خدا انجام می‌دهند، جان و دل خود را به خداوند نزدیک‌تر می‌کنند و سرای آخرت خویش را نیز آباد می‌سازند. این مفهوم از آیه «مَنْ كَانَ يُرِيدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ: هر کس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد، نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خداست.» برداشت می‌شود.

دقت شود که به استعداد‌های انسان یا بی‌نهایت‌طلبی او در این آیه اشاره‌ای نشده است (نادرستی گزینه «۲»).

(دین و زندگی، ۱، درس ۱، صفحه ۲۱)

(ممنبر رضایی بقا)

۵۳- خداوند، ما را صاحب اراده و اختیار آفرید و مسئول سرنوشت خویش قرار داد. سپس راه رستگاری و راه شقاوت را به ما نشان داد تا با استفاده از سرمایه عقل، راه رستگاری را برگزینیم و از شقاوت دوری کنیم.

با توجه به آیه ۱۰ سوره مُلک: «و می‌گویند: اگر ما گوش شنوا داشتیم یا تعقل می‌کردیم، در میان دوزخیان نبودیم»، عدم بهره‌گیری از عقل، موجب قرار گرفتن در زمره دوزخیان می‌شود.

(دین و زندگی، ۱، درس ۲، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

(ممنبر رضایی بقا)

۵۴- بهشت را بدین سبب سرای سلامتی (دارالسلام) می‌نامند که هیچ نقصانی، غصه‌ای، ترسی و ... در آن‌جا نیست. نبودن غصه، معادل عبارت «لَا هُمْ يَحْزَنُونَ» است و نبودن ترس، معادل عبارت «فَلَا خَوْفٌ عَلَیْهِمْ» می‌باشد.

(دین و زندگی، ۱، درس‌های ۳ و ۴، ۱، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

(سکینه گلشنی)

۵۵- بدکاران از مشاهده گواهی اعضای بدن خویش به شگفت می‌آیند و خطاب به اعضای بدن خود با لحنی سرزنش‌آمیز می‌گویند که چرا علیه ما شهادت می‌دهید؟ (اعتراض) با دیدن نامه اعمال، برخی بدکاران به انکار اعمال ناشایست خود روی می‌آورند تا جایی که برای نجات خود از مهلکه به دروغ سوگند می‌خورند که چنین اعمالی انجام نداده‌اند.

(دین و زندگی، ۱، درس ۷، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

زبان انگلیسی ۱ و ۳

(شهرار ممویری)

-۶۷

ترجمه جمله: «گفته می‌شود که کاهش استحکامات (تجهیزات دفاعی) هسته‌ای می‌تواند موجب افزایش احتمال یک جنگ هسته‌ای در آینده شود.»

(۱) فاصله	(۲) ارتباط
(۳) مالکیت	(۴) احتمال

(واژگان)

(مهمر سهرابری)

-۶۸

ترجمه جمله: «شاید یک راه‌حل فنی خوب وجود داشته باشد، هرچند که تاکنون به‌نظر نمی‌رسد چنین باشد.»

(۱) پراورزی	(۲) خسته‌کننده، کسل‌کننده
(۳) مرتب، خوب، حسابی، هوشمندانه	(۴) مراقب

(واژگان)

ترجمه متن کلوزتست:

وقتی می‌بینیم که دنیا از زمان نیاکان ما [تا به حال] چه اندازه تغییر کرده است، مهم است که به‌خاطر داشته باشیم که حمل‌ونقل چه‌قدر تغییر کرده است. البته، مردم اینک از ترافیک خوششان نمی‌آید، اما حتی در گذشته، مردم فکر می‌کردند که جاده‌ها خطرناک هستند. وقتی خودرو، اختراع جدیدی بود مردی با یک پرچم قرمز در جلوی آن‌ها حرکت می‌کرد و به همه هشدار می‌داد. البته حالا، ما به آن‌ها عادت کرده‌ایم.

چیز دیگری که ما دیگر عجیب نمی‌دانیم [وجود] انواع مختلف چیزها در فروشگاه‌های ماست. وقتی به سوپرمارکت محلی خود وارد می‌شویم، جای چینی، موز آمریکای جنوبی و رادیوهای ژاپنی را می‌بینیم. تمام این محصولات می‌بایست حمل شوند. هر روزه این چیزها با انواع وسایل حمل‌ونقل از قبیل کامیون، کشتی، هواپیما و غیره از یک قسمت دنیا به‌جای دیگر انتقال داده می‌شوند.

(علی شکوهی)

-۶۹

(۱) گهواره	(۲) اختراع
(۳) آزمایش	(۴) باور

(کلوزتست)

(علی شکوهی)

-۷۰

نکته مهم درسی

در این سؤال با توجه به مفهوم جمله و نیز حرف اضافه "to" پیش از جای خالی، باید از ضمیر مفعولی مناسب با کلمه "cars" که در جمله قبلی به آن اشاره شده است، استفاده کنیم. گزینه «۱» ضمیر انعکاسی، گزینه «۲» ضمیر فاعلی و گزینه «۳» صفت ملکی است که هیچ‌کدام مناسب نیستند.

(کلوزتست)

(علی شکوهی)

-۷۱

(۱) مناسب	(۲) سریع
(۳) عجیب	(۴) قوی

(کلوزتست)

(علی شکوهی)

-۷۲

(۱) نظارت کردن	(۲) حل کردن
(۳) حرکت کردن، انتقال دادن	(۴) توسعه دادن

(کلوزتست)

(مهمر کردافشاری)

-۶۱

ترجمه جمله: «رئیس گفت هر کارگری که تمایل دارد [کار خود را] به‌طور غیرمنتظره‌ای ترک کند باید نامه درخواست خود را به منشی رئیس ارسال کند.»

نکته مهم درسی

فعل وجهی "should" فعل کمکی است که برای بیان یک توصیه یا انتظار انجام کاری استفاده می‌شود (رد گزینه «۲»). از آن‌جایی که فعل "send" متعدی است و مفعول آن نیز آمده است (his request letter)، به ساختار مجهول پس از فعل کمکی نیاز نداریم (رد گزینه «۴»). بعد از افعال وجهی به شکل ساده فعل نیاز داریم (رد گزینه «۱»).

(علی عاشوری)

-۶۲

ترجمه جمله: «من مطمئن هستم که ما موفق خواهیم شد و بهترین نتیجه را خواهیم گرفت، چون به اندازه کافی سخت تلاش کرده‌ایم.»

نکته مهم درسی

بعد از عبارتهایی مثل "I think" و "I am sure" که به‌نوعی پیش‌بینی آینده است، از "will" به‌همراه شکل ساده فعل استفاده می‌شود. بعد از "will be" و "will have" از شکل ساده فعل استفاده نمی‌شود (رد گزینه‌های «۲» و «۴»). از "be going to" برای کارهای برنامه‌ریزی‌شده و پیش‌بینی‌شده استفاده می‌شود (رد گزینه «۳»).

(علی شکوهی)

-۶۳

ترجمه جمله: «من بی‌نیاهت در مورد سخنرانی در آن کنفرانس مضطرب بودم. راستش، قبل از آن موقع در جلوی آن همه آدم نایستاده بودم.»

نکته مهم درسی

بخش اول جمله به زمان گذشته ساده اشاره دارد. با توجه به وجود کلمه "before" در انتهای جمله دوم، درمی‌یابیم که با زمانی پیش از زمان گذشته سروکار داریم و همان‌طور که می‌دانید برای نشان دادن عملی که پیش از زمان گذشته اتفاق می‌افتد، باید از ماضی بعید با ساختار "had+ p.p." استفاده کنیم.

(میرمبین زاهدی)

-۶۴

ترجمه جمله: «من در یک موقعیت اضطراری قرار داده شدم تا تصمیمی عقلانی بگیرم. متأسفانه، افکار بسیار زیادی در ذهنم راه یافتند و من نتوانستم به یک [تصمیم] منطقی برسم.»

(۱) احساس	(۲) عمل
(۳) دانش	(۴) فکر

(واژگان)

(مهوری احمدی)

-۶۵

ترجمه جمله: «وزیر بهداشت معتقد است که تعداد واقعی بیماران ویروس کرونا کمتر از آن چیزی است که شبکه‌های اجتماعی ادعا می‌کنند.»

(۱) حقیقی، واقعی	(۲) نگران‌کننده
(۳) پیشگیرانه	(۴) سنگین

(واژگان)

(ساسان عزیزنژاد)

-۶۶

ترجمه جمله: «از آن‌جایی که پرواز مستقیمی وجود نداشت، آن‌ها مجبور بودند قبل از رسیدن به مقصد نهایی خود، دو بار هواپیما عوض کنند.»

(۱) سرگرمی	(۲) مقصد
(۳) جاذبه	(۴) پیشنهاد

(واژگان)

ترجمه متن درک مطلب ۱:

منظومه شمسی، خورشید و اشیایی است که به دور آن حرکت می‌کنند. زمین بخشی از منظومه شمسی است، زیرا آن نیز به دور خورشید سفر می‌کند. خورشید ستاره‌ای مشابه ستاره‌های دیگر، آسمان است، اما بسیار نزدیک‌تر به زمین است. خورشید عمدتاً یک توپ بزرگ از گازهای اساساً تشکیل شده از هیدروژن و هلیوم است. هفت سیاره دیگر نیز وجود دارند که به دور خورشید حرکت می‌کنند. به ترتیب، این سیارات شامل عطارد، زهره، مریخ، مشتری، زحل، اورانوس و نپتون هستند. زمین بین زهره و مریخ واقع شده است. مسیری که یک سیاره هنگام حرکت به دور خورشید استفاده می‌کند بیضی شکل است و به آن مدار آن گفته می‌شود. هر یک از سیارات منظومه شمسی مقدار زمان متفاوتی را برای گردش یا حرکت به دور خورشید می‌گیرند. چهار سیاره داخلی، عطارد، زهره، زمین و مریخ از سنگ ساخته شده‌اند که حاوی بسیاری از مواد معدنی مختلف است. چهار سیاره بیرونی، مشتری، زحل، اورانوس و نپتون عمدتاً از گازهای مختلفی تشکیل شده‌اند. مشتری عمدتاً هلیوم، هیدروژن و آب است. چهار سیاره بیرونی همچنین دارای حلقه‌هایی هستند که به دورشان می‌چرخند که بیشترین حلقه‌ها را زحل دارد.

سایر اشیاء موجود در فضا شامل قمرهای شش سیاره است. ماه یک جسم آسمانی است (جسم در فضا) که به دور جسم دیگری در فضا می‌چرخد. تقریباً ۱۷۳ قمر در سراسر منظومه شمسی وجود دارد. زمین دارای یک ماه واحد است، عطارد و زهره هیچ (قمری) ندارند و سیاره‌ای که بیشترین قمر را دارد مشتری با ۶۳ (قمر) است. زحل با ۶۲ قمر در پشت مشتری است. کمر بند سیارک شیء دیگری در منظومه شمسی است. کمر بند سیارک حاوی پیکره‌هایی به شکل نامنظم به نام سیارک‌ها است که گمان می‌رود از ابتدای منظومه شمسی، ۴/۶ میلیارد سال پیش باقی مانده باشد. اشیاء صخره‌ای و نامنظم هستند و ممکن است برخی از آن‌ها ممکن است صدها مایل دورتر باشند، اما بیش‌تر سیارک‌ها بسیار کوچک هستند.

-۷۳

(مهری امیری)

ترجمه جمله: «تفاوت بین خورشید و سایر ستارگان جهان در چیست؟»
«سایر ستارگان از زمین دورترند.»

(درک مطلب)

-۷۴

(مهری امیری)

ترجمه جمله: «کدام یک از موارد زیر ترتیب صحیح سیارات بیرونی است؟»
«مشتری، زحل، اورانوس، نپتون»

(درک مطلب)

-۷۵

(مهری امیری)

ترجمه جمله: «کدام یک از موارد زیر تعریف سیارک است؟»
«اجسامی با اشکال نامنظم که این باور وجود دارد که باقی‌مانده از بدآت منظومه شمسی هستند.»

(درک مطلب)

-۷۶

(مهری امیری)

ترجمه جمله: «چهار سیاره بیرونی چه چیز مشترکی دارند؟»
«چیزهای مدوری که آن‌ها را احاطه کرده‌اند.»

(درک مطلب)

ترجمه متن درک مطلب ۲:

استفاده از ایمیل بیش از یک دهه است که رواج داشته است. ایمیل جریان ایده‌ها را ساده‌تر می‌کند، افراد را از بخش‌های دور بهم متصل می‌کند، نیاز به جلسات را برطرف می‌کند و اغلب باعث افزایش بهره‌وری می‌شود. با این وجود، ایمیل باید با دقت مدیریت شود تا از ارتباط نامفهوم و نامناسب جلوگیری کند. پیام‌های ایمیل باید مختصر و محدود به یک موضوع باشد. هنگامی که باید به مسائل پیچیده‌ای رسیدگی شود، تماس‌های تلفنی هنوز بهترین (ابزار) هستند.

(الف) ایمیل موثوق‌ترین و امن‌ترین وسیله ارتباط را فراهم می‌کند. (ب) امروزه، ارتباطات با ایمیل بیش از تجارت بین کارمندان گسترش یافته است. (ج) (ایمیل) بسیاری از مشکلات اخلاقی و مرتبط با فناوری را فراهم می‌کند. (د) بعضی موارد، کارمندان تمایل دارند که شایعاتی را در مورد سازمان‌های دیگر منتشر کنند، اطلاعات یا داده‌ها را برای طرفی ناخواسته افشا کنند، از زبان توهین آمیز در ارتباطات خود استفاده کنند که با عملکرد اخلاقی فرد در سازمان‌ها مغایرت دارد.

-۷۷

(مهری امیری)

ترجمه جمله: «ایده اصلی متن این است که ایمیل برای انواع مشخصی از پیام‌ها مؤثر است، اگر عاقلانه مدیریت شود.»
«(درک مطلب)»

-۷۸

(مهری امیری)

ترجمه جمله: «مناسب‌ترین عنوان برای این متن کدام یک از موارد زیر است؟»
«استفاده مناسب از ایمیل»
«(درک مطلب)»

-۷۹

(مهری امیری)

ترجمه جمله: «حروف [A]، [B]، [C] و [D] در پاراگراف دوم بر این موضوع دلالت دارد که جمله زیر به عنوان یک جمله پشتیبان، در کدام قسمت متن می‌تواند اضافه شود. مناسب‌ترین محل جاگذاری جمله کدام است؟»
«به علاوه، کارمندان تمایل دارند تا مقدار زیادی فایل‌های ضمیمه‌ای، فیلم و کلیپ‌های صوتی را برای یکدیگر یا گروه بزرگی از مردم ارسال کنند.»
«[D]»

(درک مطلب)

-۸۰

(مهری امیری)

ترجمه جمله: «واژه زیر خطدار "spread" در پاراگراف دوم نزدیک‌ترین معنی را به "get around" (رواج یافتن، منتشر کردن) دارد.»

(درک مطلب)

پاسخ نامه

اختصاصی

بخش مشترک

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

ریاضی و آمار (۳)

۸۶- (کوروش داوری)

می دانیم اگر سه جمله a, b, c تشکیل دنباله حسابی دهند، آن گاه:

$$2b = a + c$$

$$2(x-1) = x + \sqrt{3} + 2x - \sqrt{3} \Rightarrow 2x - 2 = 3x \Rightarrow x = -2$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۷۲)

۸۷- (کوروش داوری)

$$a_4 = a_1 r, a_3 = a_1 r^2$$

$$\Rightarrow a_1 r \times a_1 r^2 = 64r$$

$$\Rightarrow \frac{a_1^2 r^3}{r} = \frac{64r}{r} \Rightarrow a_1^2 r^2 = 64$$

$$\xrightarrow{\text{جملات مثبت‌اند}} (a_1 r)^2 = (8)^2$$

$$a_1 r = 8 \Rightarrow a_4 = 8$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیر فطی، صفحه‌های ۷۳ تا ۸۵)

۸۸- (عمیررضا سیوری)

$$r = \frac{a_2}{a_1} = \frac{a_3}{a_2} = \dots = \frac{a_n}{a_{n-1}} = \frac{1}{2} \text{ و } S_4 = 15$$

$$S_n = \frac{a_1(r^n - 1)}{r - 1} \Rightarrow 15 = \frac{a_1\left(\left(\frac{1}{2}\right)^4 - 1\right)}{\frac{1}{2} - 1} \Rightarrow 15 = \frac{a_1\left(\frac{1}{16} - 1\right)}{-\frac{1}{2}}$$

$$\Rightarrow -\frac{15}{2} = -\frac{15}{16} a_1 \Rightarrow a_1 = \frac{16 \times 15}{2 \times 15} = 8$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیر فطی، صفحه‌های ۷۳ تا ۸۵)

۸۹- (معمد بهیرایی)

دنباله بازگشتی داده شده یک دنباله هندسی است و داریم:

$$a_2 = 2a_1 = 2 \times \frac{1}{2} = 1$$

$$\Rightarrow r = \frac{a_2}{a_1} = \frac{1}{\frac{1}{2}} = 2$$

$$S_5 = \frac{a_1(r^5 - 1)}{r - 1} = \frac{\frac{1}{2}(2^5 - 1)}{2 - 1} = \frac{1}{2} \times 31 = \frac{31}{2}$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیر فطی، صفحه‌های ۷۳ تا ۸۵)

۹۰- (معمد بهیرایی)

$$\frac{S_4}{S_3} = 28 \Rightarrow \frac{a_1(r^4 - 1)}{a_1(r^3 - 1)} = 28 \Rightarrow \frac{(r^4 - 1)(r^3 + 1)}{(r^3 - 1)} = 28$$

$$\xrightarrow{(r \neq 1)} r^3 + 1 = 28 \Rightarrow r^3 = 27 \Rightarrow r = 3$$

$$a_5 = 27 \Rightarrow 81a_1 = 27 \Rightarrow a_1 = \frac{27}{81} = \frac{1}{3}$$

$$\frac{r}{a_1} = \frac{3}{\frac{1}{3}} = 9$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیر فطی، صفحه‌های ۷۳ تا ۸۵)

۸۱- (کوروش داوری)

$$t_3 = \frac{3}{(2 \times 3) - 1} = \frac{3}{5} \quad \left. \begin{array}{l} \\ \\ \end{array} \right\} \Rightarrow \frac{3}{5} - \frac{4}{7} = \frac{21 - 20}{35} = \frac{1}{35}$$

$$t_4 = \frac{4}{(2 \times 4) - 1} = \frac{4}{7}$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۵۳ تا ۵۸)

۸۲- (معمد بهیرایی)

$$\xrightarrow[n=1]{\text{فرد}} a_1 = 3a_1 = 3 \times 2 = 6$$

$$\xrightarrow[n=2]{\text{زوج}} a_2 = \frac{a_1}{2} + 1 = \frac{6}{2} + 1 = 4$$

$$\xrightarrow[n=3]{\text{فرد}} a_3 = 3a_2 = 3 \times 4 = 12$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۵۳ تا ۵۹)

۸۳- (اسماعیل زارع)

$$d = \frac{a_m - a_n}{m - n}$$

$$\begin{cases} a_{100} = 1000 \\ a_{1000} = 100 \end{cases} \Rightarrow d = \frac{1000 - 10000}{1000 - 100} = \frac{-9000}{900} = -10$$

$$\begin{cases} a_{500} = x \\ a_{1000} = 100 \end{cases} \Rightarrow d = \frac{1000 - x}{1000 - 500} \Rightarrow -10 = \frac{1000 - x}{500}$$

$$\Rightarrow -5000 = 1000 - x \Rightarrow x = 1000 + 5000 = 6000$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۷۲)

۸۴- (عمیررضا سیوری)

$$a_n = 5n - 8 \Rightarrow \begin{cases} a_1 = 5 \times (1) - 8 = -3 \\ a_{10} = 5 \times (10) - 8 = 42 \end{cases}$$

$$S_n = \frac{n}{2}(a_1 + a_n) \Rightarrow S_{10} = \frac{10}{2}(-3 + 42)$$

$$= 5 \times (39) = 195$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۷۲)

۸۵- (علی هاشمی)

$$S_{15} = 0, S_{15} = \frac{15}{2}(a_1 + a_{15}) = \frac{15}{2}(2a_1 + 14d)$$

$$\Rightarrow \frac{15}{2}(2a_1 + 14d) = 0$$

$$\Rightarrow 2a_1 + 14d = 0 \xrightarrow{+2} a_1 + 7d = 0 \Rightarrow a_8 = 0$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۷۲)

۱۰۳- (کتاب آبی)

برای به دست آوردن مجموع سه عبارت گویا، ابتدا مخرج مشترک می گیریم:

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{مخرج کسر اول: } (x-1) \\ \text{مخرج کسر دوم: } (x+1) \\ \text{مخرج کسر سوم: } (x^2-1) = (x-1)(x+1) \\ \text{اتحاد مزدوج} \end{array} \right.$$

$$\Rightarrow \text{مخرج مشترک: } (x-1)(x+1)$$

حال حاصل عبارت را می یابیم:

$$\frac{x}{x-1} + \frac{3}{x+1} - \frac{4x-2}{x^2-1}$$

$$= \frac{x(x+1)}{(x-1)(x+1)} + \frac{3(x-1)}{(x+1)(x-1)} - \frac{4x-2}{(x-1)(x+1)}$$

$$= \frac{x(x+1) + 3(x-1) - (4x-2)}{(x-1)(x+1)} = \frac{x^2 + x + 3x - 3 - 4x + 2}{(x-1)(x+1)}$$

$$= \frac{x^2 - 1}{(x-1)(x+1)} = \frac{(x-1)(x+1)}{(x-1)(x+1)} = 1$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارات‌های جبری، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۷ و ۲۱ تا ۲۴)

۱۰۴- (کتاب آبی)

عدد سال را x در نظر می گیریم که در آن سال سن پدر $(56-x)$ و سن پسر $(14-x)$ (سن پسر = $\frac{56}{4}$) بوده که برای آن معادله می نویسیم:

$$56-x = 8(14-x) \Rightarrow 56-x = 112-8x$$

$$\Rightarrow 7x = 56 \Rightarrow x = 8$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۶ تا ۳۰)

۱۰۵- (کتاب آبی)

چون $x=1$ جواب معادله است، در آن صدق می کند:

$$\frac{2}{1+a} = \frac{a}{1} \Rightarrow a^2 + a - 2 = 0$$

$$\Rightarrow (a+2)(a-1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} a = -2 \\ a = 1 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۹ تا ۵۳)

۱۰۶- (کتاب آبی)

برای اینکه رابطه f تابع باشد چون دو زوج مرتب $(1,7)$ و $(1, a^2+3)$ دارای مؤلفه اول برابرند، لذا می بایست مؤلفه دومشان نیز با یکدیگر برابر باشد، لذا داریم:

$$f = \{(1,7), (a,4), (1, a^2+3), (2,3)\}$$

$$(1,7) = (1, a^2+3) \Rightarrow a^2+3=7 \Rightarrow a^2=4 \Rightarrow a \pm 2$$

حال با جایگذاری مقدار a به ازای 2 و -2 بررسی می کنیم که رابطه f تابع است یا نه:

$$a=2 \Rightarrow f = \{(1,7), (2,4), (1,7), (2,3)\}$$

۹۹- (معمد بفرمایید)

عدد متناظر درس روی نمودار $= 100 \times \frac{\text{نمره درس}}{\text{بیشینه درس}}$

$$\text{نمره ادبیات} = 16 \Rightarrow 100 = 80 \times \frac{\text{نمره ادبیات}}{20}$$

$$\text{نمره زبان} = 18 \Rightarrow 100 = 90 \times \frac{\text{نمره زبان}}{20}$$

$$\text{نمره عربی} = 12 \Rightarrow 100 = 60 \times \frac{\text{نمره عربی}}{20}$$

$$\text{نمره ریاضی} = 11 \Rightarrow 100 = 55 \times \frac{\text{نمره ریاضی}}{20}$$

$$\text{میانگین نمرات} = \frac{16+18+12+11}{4} = \frac{57}{4} = 14.25$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۲۹ تا ۱۳۳)

۱۰۰- (رعیع مشتاق نظم)

می دانیم که در منحنی نرمال، ۹۶ درصد از داده‌ها در فاصله «دو انحراف معیار از میانگین» قرار می گیرند، یعنی:

$$\begin{cases} \bar{x} - 2\sigma = 2 \\ \bar{x} + 2\sigma = 10 \end{cases} \Rightarrow 2\bar{x} = 12 \Rightarrow \bar{x} = 6$$

$$\bar{x} + 2\sigma = 10 \Rightarrow 6 + 2\sigma = 10 \Rightarrow 2\sigma = 4 \Rightarrow \sigma = 2$$

$$\sigma^2 = 4 = \text{واریانس}$$

$$\frac{\sigma^2}{\bar{x}} = \frac{4}{6} = \frac{2}{3}$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۰۹)

۱۰۱- (کتاب آبی)

با استفاده از نتیجه اتحاد مربع مجموع دو جمله داریم:

$$9x^2 + \frac{1}{4x^2} = (3x)^2 + \left(\frac{1}{2x}\right)^2 = (3x + \frac{1}{2x})^2 - 2 \times (3x) \times \left(\frac{1}{2x}\right)$$

$$= (3x + \frac{1}{2x})^2 - 3 \xrightarrow{3x + \frac{1}{2x} = 5} 5^2 - 3 = 25 - 3 = 22$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارات‌های جبری، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۷)

۱۰۲- (کتاب آبی)

عبارت گویا به ازای ریشه‌های مخرج تعریف نشده است، لذا ابتدا ریشه‌های مخرج را به دست می آوریم:

$$y = \frac{2x-1}{(3x+2)(x-6)} \Rightarrow \text{مخرج کسر} = 0$$

$$\Rightarrow (3x+2)(x-6) = 0 \Rightarrow \begin{cases} 3x+2=0 \Rightarrow x = -\frac{2}{3} \\ x-6=0 \Rightarrow x = 6 \end{cases}$$

پس عبارت گویا به ازای $\{-\frac{2}{3}, 6\}$ تعریف نشده است.

(ریاضی و آمار (۱)، عبارات‌های جبری، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۰)

۱۱۰- (کتاب آبی)

$$\sigma = 2/5$$

$$\Rightarrow \sigma = \sqrt{\frac{(x_1 - 9)^2 + (x_2 - 9)^2 + \dots + (x_8 - 9)^2}{8}} = 2/5$$

$$\Rightarrow (x_1 - 9)^2 + (x_2 - 9)^2 + \dots + (x_8 - 9)^2 = 6/25 \times 8 = 50$$

با توجه به اینکه میانگین داده‌های قبلی برابر ۹ بود، با اضافه کردن دو داده ۹ میانگین مجدداً برابر ۹ می‌ماند.

= انحراف معیار داده‌های جدید

$$\sqrt{\frac{(x_1 - 9)^2 + (x_2 - 9)^2 + \dots + (x_8 - 9)^2 + (9 - 9)^2 + (9 - 9)^2}{10}}$$

$$= \sqrt{\frac{50 + 0 + 0}{10}} = \sqrt{5}$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۱۰۵ و ۱۰۶)

اقتصاد

۱۱۱- (نسرین پعفری)

الف) بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به طور مستقیم از مقدار پول در دست مردم بکاهد ← سیاست پولی انقباضی

سیاست مالی انقباضی (کاهش مخارج دولت و افزایش مالیات) هم در مواقع تورم با کاهش تقاضای کل در اقتصاد، موجب ثبات اقتصادی می‌شود.

افزایش در مخارج جاری یا عمرانی دولت و کاهش در نرخ‌های مالیاتی یا پایه‌های مالیاتی (سیاست مالی انبساطی) بهترین راه تحریک تقاضای کل است که در مواقع رکود می‌تواند رونق را به بازار برگرداند.

ب) سرمایه‌گذاری‌های زیربنایی باعث تقویت توان اقتصادی جامعه است و سرمایه‌گذاری‌های مولد باعث ایجاد و استقرار کارخانه‌ها و صنایعی می‌شود که خدمات و کالاهای موردنیاز مردم را تولید می‌کنند.

پ) در مالیات با نرخ ثابت، میزان مالیات پرداختی افراد متناسب با تغییر در درآمد یا دارایی آن‌ها کم و زیاد می‌شود؛ به عبارت دیگر، نرخ مالیات در مقادیر مختلف درآمد و دارایی ثابت است و تغییری نمی‌کند و در مالیات با نرخ تصاعدی افراد با درآمدهای بیشتر با نرخ بیشتر و افراد با درآمدهای پایین‌تر با نرخ کمتری مالیات می‌پردازند.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۹۵، ۱۰۴، ۱۰۷ و ۱۰۸)

۱۱۲- (طاهره کریمی سلیمی)

الف) برای حل این مسئله، سه فرمول مهم زیر را باید بداند:

= ارزش افزوده محصول در هر مرحله

ارزش محصول در مرحله قبل - ارزش محصول در آن مرحله

ارزش افزوده محصول در مرحله اول = ارزش محصول در مرحله اول

حال به حل مسئله می‌پردازیم:

مجموع ارزش افزوده‌های کالا در مراحل مختلف تولید = ارزش محصول با کالایی نهایی

ارزش محصول در مرحله A - ارزش محصول در مرحله B = ارزش افزوده محصول در مرحله B

ارزش محصول در مرحله B ⇒ ۴۰۰ - ارزش محصول در مرحله B = ۱۵۰

میلیون ریال ۵۵۰ = ۴۰۰ + ۱۵۰ =

ارزش محصول در مرحله B - ارزش محصول در مرحله C = ارزش افزوده محصول در مرحله C

به ازای $a = 2$ ، دو زوج مرتب $(2, 3)$ و $(2, 4)$ عضو رابطه هستند که شرط تابع بودن را نقض می‌کنند.

$$a = -2 \Rightarrow f = \{(1, 7), (-2, 4), (1, 7), (2, 3)\} \\ = \{(1, 7), (-2, 4), (2, 3)\}$$

به ازای $a = -2$ ، رابطه f تابع است، زیرا تمامی زوج‌های مرتب متمایز دارای مؤلفه‌های اول متفاوت می‌باشند.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۵)

۱۰۷- (کتاب آبی)

به بررسی تک‌تک گزینه‌ها می‌پردازیم:

گزینه «۱»: اگر مجموعه اول را شهرهای ایران و مجموعه دوم را سوغاتی‌های شهرها در نظر بگیریم، هر شهر ممکن است چندین سوغاتی داشته باشد، به عنوان مثال سوغاتی‌های شهر کرمان، پسته، زیره و ... می‌باشد.

گزینه «۲»: هر مدرسه تعدادی دانش‌آموز دارد، که اگر مجموعه اول را مدارس و مجموعه دوم را دانش‌آموزان در نظر بگیریم از هر مدرسه تعداد زیادی پیکان به سمت مجموعه دوم وارد می‌شود که شرط تابع بودن را نقض می‌کند.

گزینه «۳»: هر مسلمان یک قیله واحد دارد که اگر مسلمان‌ها را مجموعه اول و قیله آنها را مجموعه دوم در نظر بگیریم از هر عضو مجموعه اول تنها یک پیکان به سمت مجموعه دوم وارد می‌شود.

گزینه «۴»: هر شهر ممکن است چندین نماینده در مجلس داشته باشد، پس اگر مجموعه اول را شهرها و مجموعه دوم را نماینده‌ها در نظر بگیریم از بعضی از اعضای مجموعه اول تعدادی پیکان به سمت مجموعه دوم خارج می‌شود که شرط تابع بودن را نقض می‌کند. به عنوان مثال شهر تهران، ۳۰ نماینده در مجلس دارد.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۵)

۱۰۸- (کتاب آبی)

ابتدا تابع سود شرکت را به دست می‌آوریم:

$$P(x) = -\frac{x^2}{3} + 180x - 500$$

ماکزیم سود به ازای x ای رخ می‌دهد که طول رأس سهمی معادله سود می‌باشد:

$$x = \frac{-180}{2 \times (-\frac{1}{3})} = \frac{-180}{-\frac{2}{3}} = 270$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۷۹ تا ۸۶)

۱۰۹- (کتاب آبی)

رتبه در کنکور ← کیفی ترتیبی

جنسیت افراد ← کیفی اسمی

مزه غذا ← کیفی ترتیبی

مقدار مقاومت لامپ ← کمی نسبتی

تعداد ماشین‌های نمایشگاه ← کمی نسبتی

اندازه مساحت شکل‌های هندسی ← کمی نسبتی

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۹۶ تا ۱۰۰)

۱۱۶- (طاهره کریمی سلیمی)

الف) = کمبود تقاضا نسبت به مقدار تعادلی در قیمت ۷۰۰۰ ریال
مقدار تقاضا در قیمت ۷۰۰۰ ریال - مقدار تعادلی

کیلو ۳۰ = ۰ - ۳۰ = کمبود تقاضا نسبت به مقدار تعادلی در قیمت ۷۰۰۰ ریال ⇒
ب) در قیمت ۲۰۰۰ ریال، حداکثر ۱۰ کیلو کالا توسط تولیدکنندگان تولید می‌شود اما به میزان ۵۰ کیلو تقاضا وجود دارد، بنابراین خواهیم داشت:

ریال ۲۰,۰۰۰ = ۱۰ × ۲۰۰۰ = حداکثر دریافتی تولیدکنندگان در قیمت ۲۰۰۰ ریال
ج) شیب منحنی تقاضا نشان‌دهنده میزان حساسیت مقدار تقاضای فرد نسبت به قیمت است. اگر شیب منحنی تقاضا کم می‌باشد، یعنی عکس‌العمل مصرف‌کننده در برابر قیمت زیاد است که اصطلاحاً می‌گوییم کشش قیمتی تقاضا زیاد است که به آن کالای لوکس می‌گوییم. (نمودار شماره ۲)

(اقتصاد، بورده و مالیه دولت، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۷)

۱۱۷- (نسرین پعفری)

الف) عوامل تولید، فناوری و شرایط اقلیمی مناسب برای یک کشور مزیت اقتصادی ایجاد می‌کند و زمانی که این کشور بتواند با تکیه بر آن‌ها، کالایی را خیلی ارزان‌تر و بهتر از دیگر کشورها تولید کند در تولید آن کالا مزیت مطلق دارد و هنگامی که بین چند کالای تولیدی خود، یکی را با کیفیت بهتر و ارزان‌تر تولید می‌کند در تولید آن کالا مزیت نسبی خواهد داشت.

ب) عبارات گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ از فواید تجارت بین‌الملل برای مصرف‌کنندگان است اما عبارت گزینه ۴ فایده تجارت بین‌الملل برای تولیدکنندگان است.

پ) به منظور «حمایت از تولیدکنندگان داخلی» و «کاهش وابستگی به کالاهای وارداتی» است.

ت) تحریم‌های مالی شامل: مانع‌تراشی در مقابل مبادلات مالی، بانک‌ها و بیمه‌هاست. کشورهای تحریم‌کننده از فناوری‌های جدید ارتباطی و اطلاعاتی، نهادهای مالی و پول‌های بین‌المللی (دلار، یورو) استفاده کرده و تحریم‌های بانکی و بیمه‌ای اعمال می‌کنند.

(اقتصاد، اقتصاد بین‌الملل، صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۷ و ۱۲۱)

۱۱۸- (کتاب آبی)

حساب‌های جاری اشخاص همان سپرده‌های دیداری است.

واحد ۲۵۰ = سپرده دیداری + سپرده غیردیداری

واحد ۷۰ = سپرده دیداری (موجودی حساب‌های جاری)

واحد ۲۵۰ = ۷۰ + سپرده غیردیداری

واحد ۱۸۰ = سپرده غیردیداری ⇒

سپرده پس‌انداز + سپرده مدت‌دار = سپرده غیردیداری

سپرده پس‌انداز ۶۵ = ۱۸۰ ⇒

واحد ۱۱۵ = سپرده پس‌انداز ⇒

سپرده غیردیداری + سپرده دیداری = بدهی بانک به مشتریان

واحد ۲۵۰ = بدهی بانک به مشتریان

(اقتصاد، بانک، صفحه ۶۵)

میلیون ریال ۲۰۰ = ۵۵۰ - ۷۵۰ = ارزش افزوده محصول در مرحله C
میلیون ریال ۱۰۵۰ = ۳۰۰ + ۲۰۰ + ۱۵۰ + ۴۰۰ = ارزش محصول یا کالای نهایی
ب) نوآوری × خطرپذیری = کارآفرینی

$$\frac{۱۵}{۳} = ۵ = \text{خطرپذیری}$$

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۲۶ و ۴۵)

۱۱۳-

(فاطمه فحیمیان)

بهای خرید ماشین‌آلات
عمر مفید = هزینه استهلاک سالیانه

$$\text{ریال } ۶,۰۰۰,۰۰۰ = \frac{۱۵,۰۰۰,۰۰۰}{۲۵}$$

هزینه استهلاک سالیانه - میزان درآمدزایی سالیانه = میزان درآمدزایی خالص سالیانه
میلیون ریال ۵۴ = ۵۴,۰۰۰,۰۰۰ - ۶,۰۰۰,۰۰۰ = ریال
(اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۴۳ و ۴۴)

۱۱۴-

(فاطمه فحیمیان)

ریال ۲,۵۵۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۵۰۰ × ۱,۷۰۰,۰۰۰ = درآمد سالیانه
میلیون ریال ۲۵۵۰ =

میلیون ریال ۱۲۰ = ۱۰ × ۱۲ = اجاره‌بهای سالیانه کارگاه تولیدی

ریال ۱۴۴,۰۰۰,۰۰۰ = ۱,۲۰۰,۰۰۰ × ۱۰ × ۱۲ = حقوق سالیانه کارمندان
میلیون ریال ۱۴۴ =

هزینه استهلاک سالیانه ماشین‌های تولیدی

$$\text{میلیون ریال } ۳۶ = \frac{۲۵}{۱۰۰} \times ۱۴۴,۰۰۰,۰۰۰ = ۳۶,۰۰۰,۰۰۰$$

مجموع هزینه‌های سالیانه

$$\text{میلیون ریال } ۴۹۰ = ۱۲۰ + ۱۴۴ + ۱۹۰ + ۳۶ =$$

میلیون ریال ۲۰۶۰ = ۲۵۵۰ - ۴۹۰ = هزینه - درآمد = سود

(اقتصاد، تولید، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

۱۱۵-

(طاهره کریمی سلیمی)

الف)

= میزان افزایش تولید کل ناشی از تورم در یک سال

تولید کل به قیمت ثابت در همان سال - تولید کل به قیمت جاری در آن سال

$$۴۵۷۰ - \text{تولید کل به قیمت جاری در سال دوم} = ۱۶۸۰$$

میلیون دلار ۶۲۵۰ = ۴۵۷۰ + ۱۶۸۰ = تولید کل به قیمت جاری در سال دوم ⇒

تولید کل به قیمت ثابت در سال سوم - ۵۷۰ = ۳۸۰ =

میلیون دلار ۵۳۲۰ = ۵۷۰ + ۳۸۰ = تولید کل به قیمت ثابت در سال سوم ⇒

ب) = میزان افزایش تولید کل ناشی از افزایش مقدار تولید در یک سال

تولید کل به قیمت پایه - تولید کل به قیمت ثابت در آن سال

میزان افزایش تولید کل ناشی از افزایش مقدار تولید در سال دوم

$$\text{میلیون دلار } ۱۵۷۰ = ۴۵۷۰ - ۳۰۰۰ =$$

میزان افزایش تولید کل ناشی از افزایش مقدار تولید در سال سوم

$$\text{میلیون دلار } ۲۳۲۰ = ۵۳۲۰ - ۳۰۰۰ =$$

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۴۶ و ۴۷)

۱۲۳- (کتاب آبی)
مجموع سهم تمامی دهک‌ها برابر با ۱۰۰ می‌باشد. از آن‌جا که مجموع سهم دهک‌های معلوم معادل $(۷۸/۵) = ۲۳ + ۱۵ + ۱۲ + ۱۱ + ۵ + ۹ + ۶ + ۲$ درصد می‌باشد، بنابراین مجموع سهم سه دهک مجهول برابر با $۲۱/۵$ است. هم‌چنین می‌دانیم سهم هر دهک می‌تواند بزرگ‌تر یا مساوی سهم دهک مقابل خود باشد، که این موارد در تمامی گزینه‌ها رعایت شده است بنابراین قسمت الف همه گزینه‌ها می‌تواند صحیح باشد.

۱۲۴- (سید علیرضا امیری)
در بیت گزینۀ «۴» اغراق دیده نمی‌شود.
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینۀ «۱»: اغراق در توصیف ضعف و ناتوانی
گزینۀ «۲»: افراط در بیان اندوه.
گزینۀ «۳»: اغراق در میزان غم عشق.
(علوم و فنون ادبی (۳)، بریع معنوی، صفحه‌های ۸۸ و ۸۹)

۱۲۵- (سید علیرضا امیری)
در واژه «آستان» ایهام دیده نمی‌شود.
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینۀ «۱»: مهر: ۱- محبت ۲- خورشید
گزینۀ «۲»: بازی: ۱- پرنده شکاری ۲- بازیگوشی
گزینۀ «۴»: صائب: ۱- درست ۲- نام شاعر
(علوم و فنون ادبی (۳)، بریع معنوی، صفحه‌های ۸۹ و ۹۰)

۱۲۶- (عمیر مهرئی)
«برگ» ایهام تناسب دارد: ۱- بخشی از گیاه، ۲- آهنگ، که در این معنا با کلمات «نوا»، «پرده» و «آهنگ» تناسب دارد.
(علوم و فنون ادبی (۳)، بریع معنوی، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

۱۲۷- (عارف‌سادات طباطبایی نژاد)
تضاد: «ام گردیدن» و «رم کردن» / بیت فاقد آرایه ایهام است.
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینۀ «۱»: تشبیه: خانه دل / تناقض: اینکه کسی در جهان نمی‌گنجد، اما به خانه دل شاعر برای مهمانی می‌آید، تناقض دارد.
گزینۀ «۲»: ایهام تناسب: «چنگ»: ۱- نوعی آلت موسیقی ۲- دست، که در این معنا با «دماغ» تناسب دارد. / مراعات نظیر: «چنگ» و «رباب»
گزینۀ «۳»: جناس ناقص: «چون» و «خون» / ایهام: «مردمان»: ۱- مردمک‌های چشم ۲- انسان‌ها
(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بریع، ترکیبی)

۱۲۸- (عمیر مهرئی)
هجای آخر مصراع گزینۀ «۴» بلند بوده و مشمول اختیار وزنی نمی‌شود. در گزینۀ «۱» هجای آخر مصراع، کوتاه و در گزینه‌های «۲» و «۳» کشیده است که تبدیل به هجای بلند خواهند شد.
(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۱۲۹- (عمیر مهرئی)
اختیار شاعری «آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن» در سایر گزینه‌ها:
گزینۀ «۱»: در مصراع دوم
گزینۀ «۳»: در مصراع نخست
گزینۀ «۴»: فاقد این اختیار شاعری
(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۸۴)

۱۱۹- (کتاب آبی)
مجموع سهم تمامی دهک‌ها برابر با ۱۰۰ می‌باشد. از آن‌جا که مجموع سهم دهک‌های معلوم معادل $(۷۸/۵) = ۲۳ + ۱۵ + ۱۲ + ۱۱ + ۵ + ۹ + ۶ + ۲$ درصد می‌باشد، بنابراین مجموع سهم سه دهک مجهول برابر با $۲۱/۵$ است. هم‌چنین می‌دانیم سهم هر دهک می‌تواند بزرگ‌تر یا مساوی سهم دهک مقابل خود باشد، که این موارد در تمامی گزینه‌ها رعایت شده است بنابراین قسمت الف همه گزینه‌ها می‌تواند صحیح باشد.

ب) $\frac{۲۳}{۲} = \frac{۱۱/۵}{۲} = \frac{۲۳}{۲}$ سهم دهک دوم = شاخص وضعیت توزیع درآمد
ج) برای شکل‌گیری شاخص دهک‌ها، مردم کشور را به ده گروه جمعیتی مساوی تقسیم می‌کنند. در طبقه‌بندی این ده گروه، سطح درآمد از کم‌ترین به بیش‌ترین مدنظر قرار می‌گیرد. به عبارت دیگر، گروه اول که ۱۰ درصد اولیۀ جمعیت را تشکیل می‌دهند، کم‌ترین درصد درآمد ملی و ۱۰ درصد آخر بیش‌ترین درصد درآمد ملی را دارند. در این سؤال ۵۰ درصد درآمد ملی $(۲۳ + ۱۵ + ۱۲)$ به ۳۰٪ پر درآمد جامعه (دهک‌های هشتم، نهم و دهم) و ۵۰٪ دیگر درآمد ملی به ۷۰٪ دیگر جامعه (دهک‌های اول تا هفتم) تعلق می‌گیرد. (اقتصاد، فقر و توزیع درآمد، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

۱۲۰- (کتاب آبی)
الف) نرخ ثابت مالیات = محاسبه مالیات بر اساس نرخ B
ریال $۵۸۰ \times \frac{۱۰}{۱۰۰} = ۵۸۰$ مالیات ماهانه فرد
ریال $۵۸۰ \times ۱۲ = ۶,۹۶۰$ مالیات سالانه فرد
ب) نرخ تصاعدی = محاسبه مالیات بر اساس نرخ A
ریال $۵۸۰ \times \frac{۱۵}{۱۰۰} = ۸۷۰$ مالیات ماهانه فرد
ریال $۵۸۰۰ - ۸۷۰ = ۴,۹۳۰$ مانده خالص ماهانه فرد
(اقتصاد، پورچه و امور مالی دولت، صفحه‌های ۱۴ و ۱۰۵)

علوم و فنون ادبی (۳)

۱۲۱- (فرهار علی نژاد)
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینۀ «۱»: پس از اولین کنگره نویسندگان و شاعران ایران در تیر ماه ۱۳۲۵، شیوه‌نمای در کنار شعر سنتی رواج یافت.
گزینۀ «۳»: جریان شعر نو تغزلی از دوره دوم شعر معاصر شروع شد.
گزینۀ «۴»: جریان نوگرایی شعری نیما با سرایش ققنوس در ۱۳۱۶ به تثبیت رسید.
(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۶۹، ۷۰ و ۷۱)

۱۲۲- (فرهار علی نژاد)
آثار محمدعلی جمال‌زاده: راه آبان‌نامه، تلخ و شیرین، یکی بود یکی نبود و ...
آثار قیصر امین‌پور: آینه‌های ناگهان، تنفس صبح، بی‌بال پریدن، سنت نوآوری در شعر معاصر، در کوچه افتاب و ...
آثار احمد محمود: همسایه‌ها، مدار صفر درجه، زمین سوخته و ...
آثار علی مؤذنی: ظهور، دلاویزتر از سبز، سفر ششم و ...
(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۳، ۷۴، ۷۷، ۷۸ و ۸۰)

۱۳۵- (عمیر مهرنی)

بیت ترصیع دارد، زیرا کلمات دو مصراع، دو به دو سجع متوازی دارند. / جناس: «سمن» و «چمن»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: جناس: «جهان» و «جان» / فاقد ترصیع

گزینه «۲»: جناس: «آن» و «آب» / فاقد ترصیع

گزینه «۴»: فاقد جناس / ترصیع دارد

(علوم و فنون ادبی (۱)، بریع لفظی، ترکیبی)

۱۳۶- (سید پیمان طباطبایی نژاد)

در گزینه «۲»، موضوع و شعر عارفانه با وزن شاد «مفتعلن مفتعلن فاعلن» سروده شده است که متناسب نیست؛ زیرا محتوای عارفانه و اخلاقی نباید با وزن‌های شاد باشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فعولن فعولن فعولن فعل؛ ویژه اوزان حماسی است.

گزینه «۳»: مفاعلن فاعلاتن مفاعلن فعلن؛ ویژه محتوای غم و اندوه است.

گزینه «۴»: مفتعلن مفتعلن فاعلن؛ وزن شاد و متناسب با محتوای عاشقانه است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صغفه‌های ۶۸ تا ۷۰)

۱۳۷- (تسرین حق پرست)

«می‌رود» = ردیف / فردا و غوغا = کلمات قافیه / «ا» = حرف قافیه / قاعده (۱)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اسرار و سلحدار = کلمات قافیه / «ار» = حروف قافیه / قاعده (۲)

گزینه «۲»: حکایت و شکایت = کلمات قافیه / «ت» = حروف قافیه / قاعده (۲)

گزینه «۳»: بی و کی = کلمات قافیه / «ی» = حروف قافیه / قاعده (۲)

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صغفه‌های ۸۰ و ۸۱)

۱۳۸- (عارف‌سادات طباطبایی نژاد)

در بیت چهارم واژه‌های «تو» با «مگو» مصوت مشترک ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شد - آد (حرف مشترک: د)

گزینه «۲»: جو - جو (جناس تام دارند: ۱- جوی آب ۲- بجو)

گزینه «۳»: نما - هما (حرف مشترک: آ)

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صغفه‌های ۸۱ و ۸۲)

۱۳۹- (مسن اصغری)

بیت «ج» درون مایه عرفانی دارد و از نظر فکری مربوط به دوره بعد از سبک خراسانی است. در بقیه ابیات، یکی از ویژگی‌های فکری شعر سبک خراسانی دیده می‌شود:

الف) واقع‌گرا بودن شعر و ساده، طبیعی و محسوس و عینی بودن توصیف

ب) حاکم بودن روح حماسه در شعر

د) ساده بودن اشعار پندآموز و اندرزگونه که با پیچیدگی عرفانی و حکمی و .. همراه نیست.

ه) زمینی بودن معشوق

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی و مغموم، صغفه‌های ۴۹ و ۶۰)

۱۲۹- (سید علیرضا امیری)

در مصراع گزینه «۳» اختیار شاعری ابدال وجود ندارد، ولی در سایر گزینه‌ها در هجای ماقبل آخر هر مصراع ابدال دیده می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صغفه ۸۵)

۱۳۰- (سید پیمان طباطبایی نژاد)

بیت نخست فاقد ابدال است، اما در رکن دوم مصراع نخست بیت دوم، قلب رخ داده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: در رکن آخر مصراع دوم بیت نخست ابدال رخ داده است / بیت دوم فاقد قلب است.

گزینه «۳»: در رکن آخر مصراع نخست و رکن دوم و رکن آخر مصراع دوم بیت نخست، ابدال رخ داده است / بیت دوم فاقد قلب است.

گزینه «۴»: در رکن آخر مصراع دوم بیت نخست، ابدال رخ داده است / بیت دوم فاقد قلب است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صغفه‌های ۸۵ و ۸۶)

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۳۱- (اعظم نوری‌نیا)

تشریح موارد نادرست:

ب) از ویژگی‌های شعر فارسی در این دوره، تأثیرپذیری برخی از شاعران از ادبیات عرب و مضامین شعری آن است.

د) انوری و هم‌سبکان او در آوردن مضامین دقیق در غزل بسیار کوشیدند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صغفه‌های ۵۴ و ۵۵)

۱۳۲- (فرهاد علی نژاد)

بیت ج) تمام واژه‌های این بیت فارسی‌اند. در ابیات دیگر حداقل یک واژه عربی به چشم می‌خورد.

بیت الف) توصیف عینی غروب خورشید و فرا رسیدن شب

بیت ه) شاعر به شهر بخارا می‌گوید به خاطر آمدن امیر به سوی خود، شاد باشد. (مدح امیر)

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صغفه‌های ۴۸، ۴۹ و ۶۳)

۱۳۳- (مسن فدایی)

تکرار واژه «چشم» / فاقد جناس

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: تکرار واژه «مست» / جناس در واژه‌های «شراب» و «خراب»

گزینه «۳»: تکرار واژه «چشم» / جناس در واژه‌های «پَر» و «دَر»

گزینه «۴»: تکرار واژه «دل» / جناس در واژه‌های «دم» و «در»

(علوم و فنون ادبی (۱)، بریع لفظی، ترکیبی)

۱۳۴- (وید رضا زاره)

بیت «ج»: واج‌آرایی: تکرار صامت «ت» و «ر» / جناس: «علم» و «عالم»

بیت «الف»: موازنه: تقابل سجع‌های متوازن در بیت / اشتقاق: «شور» و «شورش»

(علوم و فنون ادبی (۱)، بریع لفظی، ترکیبی)

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

۱۴۶-

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «مجهول... نائب فاعله...» نادرست است. فعل معلوم است و «عدد» فاعل آن است.

گزینه «۲»: «مفعول أو...» نادرست است. «صفة» صحیح است.

گزینه «۴»: «مثنی...» نادرست است. «جمع» صحیح است.

(عربی (۳)، تلیل صرفی و محل اعرابی، صفة ۵۶)

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

۱۴۷-

در گزینه «۳»، «العسر» و «الیسر» متضاد هستند.

(عربی (۳)، مفعول، ترکیبی)

(ولی بریی - ابر)

۱۴۸-

در گزینه «۳»، «أنت» مبتدا می‌باشد و فعل مجهول «خَلَقْتَ» نیز خبر است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فعل مجهول وجود ندارد و «بُکْرَمُونَ» فعل معلوم است و «معلمی» نیز مفعول آن می‌باشد.

گزینه «۲»: فعل مجهولی وجود ندارد. دقت کنید «انقطع: قطع شد» فعلی معلوم و لازم (ناگذر) است.

گزینه «۴»: «محرمون» خبر است. «يُنصرون» جمله وصفیه می‌باشد؛ مشخص است که معنای مبتدا را «محرمون» تکمیل می‌کند، نه «يُنصرون»؛ ترجمه عبارت: اینان محرومانی هستند که معمولاً در پایان مراسم، یاری می‌شوند!

(عربی (۱)، انواع جملات، ترکیبی)

(ممبر صارق مستثنی)

۱۴۹-

در گزینه «۲» مستثنی منه از جمله قبل از إلاً حذف شده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «التلاميذ» مستثنی منه است.

گزینه «۳»: «أقرباء» مستثنی منه است.

گزینه «۴»: «كل شيء» مستثنی منه است.

(عربی (۳)، اسلوب استثنا، صفة‌های ۴۳ تا ۴۵)

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

۱۵۰-

حرف «إلاً» وقتی معنی «إنما» (فقط) می‌دهد که اسلوب جمله از نوع حصر باشد، در گزینه «۲» جمله منفی و مستثنی منه محذوف است، پس جمله اسلوب حصر دارد.

در سایر گزینه‌ها جمله قبل از إلاً دارای مستثنی منه است.

(عربی (۳)، اسلوب استثنا، صفة‌های ۴۳ تا ۴۵)

(عارف سارات طباطبایی نژاد)

۱۴۰-

بیت سوم در وصف طبیعت و به سبک خراسانی سروده شده است. در گزینه‌های دیگر کاربرد مفاهیم عرفانی، هجو و مفاخره، نشانگر سبک عراقی است

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی و مفعول، صفة‌های ۳۹ و ۶۰)

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

(نوبد امساک)

۱۴۱-

«تطلع علی...»: از... آگاه شویم (آگاهی یابیم) (رد گزینه ۴) / «أفعال الإنسان المخرجة»: کارهای ویرانگر انسان (رد گزینه ۳) / «و نتائجها»: و نتایج آن (رد گزینه ۲) / «نصحح»: تصحیح می‌کنیم (رد گزینه ۳) / «بعض أخطائنا السابقة»: بعضی اشتباهات قبلی‌مان (رد گزینه ۲)

(عربی (۳)، ترجمه، ترکیبی)

(قالر مشیرپناهی - دهگلان)

۱۴۲-

«كَانَ الْإِنْسَانُ لَا يَعْلَمُ»: (فعل ماضی استمراری منفی) انسان نمی‌دانست (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «هذه الدنيا»: این جهان (رد گزینه ۳) / «مملوءة من»: پر از، سرشار از / «الظواهر المختلفة»: پدیده‌های مختلف (رد گزینه ۳) / «عليه أن يسعى»: باید تلاش کند / «للتعرف علی أسرار العالم»: برای شناخت رازهای هستی / «أكثر من الماضي»: بیشتر از گذشته

(عربی (۱)، ترجمه، ترکیبی)

(فامر مقرس زاده - مشهور)

۱۴۳-

ترجمه صحیح عبارت: «دانش‌آموزان موفق نمی‌شوند، مگر تلاشگران از بین آن‌ها»

دقت کنید اسلوب عبارت از نوع استثناء است، نه حصر؛ پس استفاده از الفاظی مانند «تنها، فقط» در ترجمه مجاز نیست.

(عربی (۳)، ترجمه، ترکیبی)

(ولی الله نوروزی)

۱۴۴-

«باور نمی‌کنم»: لا أصدق (رد گزینه ۱) / «روزی»: يوماً / «گردباد»: الإعصار (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «ماهی‌ها»: الأسماك / «از دریا به سوی آسمان»: من البحر إلى السماء (رد گزینه ۳) / «بکشاند»: يسحب (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «استطیع» به معنای «می‌تواند» در عبارت صورت سؤال، معادلی ندارد.

(عربی (۱)، ترجمه، صفة ۲۵)

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

۱۴۵-

«فسيلة جوز» یک ترکیب اضافی است؛ بنابراین «جوز» مضاف‌إلیه است و باید مجرور شود. هم‌چنین «عشر» صحیح است.

(عربی (۳)، ضبط حرکات، صفة‌های ۳۸ تا ۴۰)

تاریخ (۱) و (۲)

۱۵۷- (آزاده میرزایی)

در زمان امویان، درگیری و جنگ‌های زیادی میان مسلمانان و سپاه امپراتوری روم شرقی اتفاق افتاد. حتی سپاهیان مسلمان چندین بار شهر قسطنطنیه، پایتخت امپراتوری روم را از زمین و دریا محاصره کردند، اما موفق به فتح آن شهر نشدند.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام فرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۵۵)

۱۵۸- (علی‌مهمد کریمی)

در زمان آلب ارسلان، جانشین طغرل، سلجوقیان در نبردی بزرگ که در ملازگرد رخ داد (۴۶۳ ق)، سپاهیان امپراتوری روم شرقی را شکست دادند، امپراتور را اسیر کردند و آسیای صغیر را تصرف کردند. در آن زمان، قلمرو سلجوقیان از رود سیحون در شرق تا دریای مدیترانه گسترش یافت.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۰۳)

۱۵۹- (آزاده میرزایی)

مغولان پس از فتح بغداد، به شام یورش بردند، اما در عین جالوت از سپاه حکومت مملوکان مصر شکست خوردند و از ادامه پیشروی بازماندند.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۱۵)

۱۶۰- (علی‌مهمد کریمی)

کشور گشایی‌های چنگیزخان مغول و تیمور موجب شد که سرزمین‌های وسیعی در قاره پهن‌اور آسیا به لحاظ سیاسی یکپارچه و متحد شوند و زمینه توسعه تجارت بین‌المللی فراهم آید.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۲۲)

جغرافیای پایه

۱۶۱- (خاطمه سفایی)

سؤال کجا، با رکن اساسی جغرافیا یعنی مکان وقوع پدیده‌ها سروکار دارد.

(جغرافیای ایران، جغرافیا چیست؟، صفحه ۸)

۱۶۲- (آزاده میرزایی)

مهم‌ترین سامانه بارشی در ایران، توده هوای مرطوب غربی است. قسمت دوم تمام گزینه‌ها از ویژگی‌های توده هوای مرطوب غربی است به جز گزینه «۲» که از ویژگی‌های توده هوای مرطوب موسمی است.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۳۹)

۱۶۳- (آزاده میرزایی)

در ایران بیشتر بارش‌ها در اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار می‌بارد.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۴۸)

۱۵۱-

(علی‌مهمد کریمی)

به دنبال پیشرفت‌های فکری و علمی که در دوره رنسانس (قرن‌های ۱۶ و ۱۷ م) در اروپا به وقوع پیوست، به تدریج علم تاریخ نیز متحول شد و شیوه نوینی در تاریخ‌نگاری پدید آمد.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۵)

۱۵۲-

(علی‌مهمد کریمی)

مکان‌های باستانی و تاریخی از نظر شکل و وسعت متفاوت هستند. برخی از آن‌ها سکونتگاه روستایی یا شهری هستند که چند هکتار وسعت دارند.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۲۲)

۱۵۳-

(علی‌مهمد کریمی)

صنعتگران سومری علاوه بر مهارت در سفالگری، در ساخت ابزارها و جنگ‌افزارهای مفرغین نیز ماهر بودند.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۳۶)

۱۵۴-

(علی‌مهمد کریمی)

پس از پایان جنگ‌های یونان و ایران، دولت‌شهر آتن به رهبری پریکلز، سیاستمدار آزادی‌خواه، به سرعت در مسیر پیشرفت سیاسی و نظامی گام برداشت.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۵۲)

۱۵۵-

(علی‌مهمد کریمی)

اشیاء و ظروف سنگ صابونی، یکی از مصنوعات است که توسط مردم برخی از سکونتگاه‌های کهن به ویژه جیرفت و تپه یحییی در استان کرمان، با مهارت و ظرافت تمام ساخته می‌شد.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۷۴)

۱۵۶-

(آزاده میرزایی)

تاریخ رویان، تألیف اولیاءالله آملی درباره تاریخ سرزمین رویان از قدیمی‌ترین ایام تا ۷۶۴ ق، از نمونه‌های تاریخ‌نگاری محلی است.

(تاریخ (۲)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۶)

۱۶۹- (فاطمه سقایی)

در رودهای قابل کشتی‌رانی، تالوگ بهترین خط مرزی است؛ چون هر دو کشور حق کشتی‌رانی در دو طرف آن را دارند.

(جغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفحه ۱۳۰)

۱۷۰- (فاطمه سقایی)

مکیندر معتقد بود که بعد از منطقه قلب زمین یا هارتلند، یک هلال داخلی وجود دارد که قدرت دریایی به آن دسترسی دارد و یک هلال خارجی که شامل قاره آمریکا، اقیانوسیه و جنوب آفریقا است.

(جغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفحه ۱۳۴)

جامعه‌شناسی (۳)

۱۷۱- (ارغوان عبدالملکی)

با حذف مالکیت خصوصی، انگیزه رقابت از بین می‌رود؛ زیرا این امر سبب می‌شود، تلاش و شایستگی بیش‌تر افراد کوشا و توانمند نادیده گرفته شود. در این رویکرد، نقطه شروع رقابت‌ها یکسان می‌شود، اما به دلیل این‌که انگیزه رقابت از بین می‌رود، راه پیشرفت مادی مسدود می‌گردد.

طرفداران قشربندی با طبیعی دانستن قشربندی اجتماعی، نقش انسان‌ها و جوامع در پدید آمدن و ادامه یافتن آن را نادیده می‌گیرند و تغییر در آن را چندان امکان‌پذیر نمی‌دانند. به علاوه با تأکید بر کارکردهای قشربندی، آن را تأیید و تثبیت می‌کنند.

غلبه رویکرد تبیینی در جامعه‌شناسی موجب می‌شد که گزاره‌های انتقادی و تجویزی یا دوری درباره ارزش‌ها خارج از علوم اجتماعی و غیرعلمی قلمداد شوند.

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۷۲، ۷۳ و ۷۵)

۱۷۲- (پارسا فییبی)

تشریح گزینه نادرست:

علاوه بر افراد، نهادها، سازمان‌ها و جوامع نیز دارای قدرت اجتماعی هستند؛ چرا که این پدیده‌های اجتماعی، دیگران را برای تحقق اهداف خود، به خدمت درمی‌آورند.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

۱۷۳- (ارغوان عبدالملکی)

طرفداران عدالت اجتماعی معتقدند هیچ‌کدام از دو رویکرد قبل، عادلانه نیستند. رویکرد اول عادلانه نیست؛ چون این واقعیت را نادیده می‌گیرد که افرادی که در طبقه اجتماعی پایین متولد می‌شوند، حتی با داشتن شایستگی و تلاش برابر با افرادی که در طبقه اجتماعی بالا متولد می‌شوند، به سادگی امکان رقابت با آن‌ها را ندارند. رویکرد دوم نیز عادلانه نیست؛ زیرا در آن، افراد توانمند و کوشا، به اندازه استحفاظی که دارند، از مزایای اجتماعی برخوردار نمی‌شوند. در رویکرد اول، نقطه آغاز رقابت و در رویکرد دوم، نقطه پایان رقابت، عادلانه نیست. هر دو رویکرد به دلیل ناعادلانه بودن، با فطرت انسانی سازگار نیستند و در نتیجه به شکست می‌انجامند.

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه ۷۴)

۱۶۴- (فاطمه سقایی)

پس از اصلاحات ارضی، تعداد زیادی از روستائیان به علت نداشتن زمین و مشکلات اقتصادی به شهرهای بزرگ مهاجرت کردند.

خشک‌شدن منابع آب منطقه سیستان، باعث مهاجرت سیستانی‌ها به سرزمین گرگان شد.

شاه‌عباس برای حفظ مرزهای شمالی ایران، تعدادی از قبایل کُرد را به نواحی شمال شرقی کشور فرستاد.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه ۶۸)

۱۶۵- (فاطمه سقایی)

یکی از مهم‌ترین جبهه‌های هوا، جبهه قطبی است که بین هوای سرد قطب و هوای گرم استوایی در منطقه معتدله تشکیل می‌شود. جبهه قطبی در تغییرات آب‌وهوایی ایران نقش مهمی دارد.

(جغرافیا (۲)، نوامی طبیعی، صفحه ۲۵)

۱۶۶- (فاطمه سقایی)

منظور از یک خانواده زبانی، گروه بزرگی از زبان‌هاست که یک ریشه اصلی دارند. خانواده زبانی هند و اروپایی بزرگ‌ترین و گسترده‌ترین گروه زبانی دنیاست که بیش از نیمی از مردم جهان، به یکی از زیرشاخه‌های این زبان صحبت می‌کنند.

(جغرافیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه ۶۹)

۱۶۷- (فاطمه سقایی)

به‌طور کلی، نواحی کشاورزی در جهان دو نوع هستند: نواحی کشت معیشتی و نواحی کشت تجاری. در کشاورزی معیشتی، تولید محصول یا پرورش دام بیشتر در حد مصرف خانوار یا فروش محلی صورت می‌گیرد؛ اما در کشاورزی تجاری، تولید محصول کشاورزی یا پرورش دام به‌منظور فروش در بازارهای داخلی یا صادرات به دیگر کشورها انجام می‌شود.

(جغرافیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه ۸۴)

۱۶۸- (آرزو میرزایی)

پس از جنگ‌های جهانی اول و دوم، نهضت‌های استقلال‌طلبانه در کشورهای مستعمره بیشتر شد و به‌تدریج، کشورهای مستعمره به استقلال دست یافتند و به عضویت سازمان ملل متحد درآمدند. بدین ترتیب، دوره استعمار کهن به پایان رسید.

(جغرافیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه ۱۰۱)

۱۸۰- (ارغوان عبدالملکی)
شکل‌گیری جنبش‌های سبک زندگی و جنبش آفریقایی - آمریکایی‌ها - جهانی شدن و توسعه ارتباطات
گسترش برابری و رفع تبعیض‌های قومی و گروهی - مدل تکثرگرا
نسل‌کشی در کامبوج - همانندسازی هویتی
(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۸۴ تا ۸۶)

جامعه‌شناسی (۱)

۱۸۱- (ظاهره کریمی سلیمی)
هنجار اجتماعی، شیوه انجام کنش اجتماعی است که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است.
پیامدهای غیرارادی کنش به اراده افراد انسانی بستگی ندارند. بلکه نتیجه طبیعی کنش‌اند. فردی که وضو می‌گیرد، دست و صورت او پاکیزه می‌شود و احساس نشاط می‌کند.
تحرك اجتماعی گاه در دو نسل (یک فرد نسبت به والدینش) اتفاق می‌افتد که تحرك اجتماعی میان نسلی نامیده می‌شود.
(جامعه‌شناسی (۱)، ترکیبی، صفحه‌های ۶، ۲۶ و ۷۶)

۱۸۲- (مبیناسارات تاپیک)
تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی باشد، از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی واحد رخ می‌دهد.
تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی باشد، آن را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کند.
تفاوت‌هایی که به ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی بازگردد، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است.
(جامعه‌شناسی (۱)، جهان اجتماعی، صفحه‌های ۳۳ و ۳۴)

۱۸۳- (مبیناسارات تاپیک)
بخش‌های مختلف جهان اجتماعی، فرصت‌ها و محدودیت‌هایی دارند و فرصت‌ها و محدودیت‌ها به یکدیگر وابسته‌اند و بدون دیگری محقق نمی‌شوند.
هر جهان اجتماعی بر اساس عقاید و ارزش‌های خود، افق‌ها و ظرفیت‌های جدیدی برای انسان فراهم می‌کند و ممکن است ظرفیت‌ها و توانمندی‌های دیگر بشر را نادیده بگیرد.
جهان‌های اجتماعی مختلف را می‌توان بر اساس آرمان‌ها و ارزش‌های آن‌ها و نیز فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که به دنبال می‌آورند، ارزیابی کرد.
(جامعه‌شناسی (۱)، جهان اجتماعی، صفحه‌های ۴۱ و ۴۲)

۱۸۴- (مبیناسارات تاپیک)
تشریح موارد نادرست:
حق و باطل بودن عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و کنش‌ها بر اساس آگاهی یا جهل توجه یا بی‌توجهی مردم جهان‌های اجتماعی مختلف نسبت به آن‌ها تعیین نمی‌شود.

۱۷۴- (ارغوان عبدالملکی)
مونارشی - حکومت فرد بر اساس فضیلت
آریستوکراسی - حکومت اقلیت بر اساس فضیلت
لیگارش‌ی - حکومت اقلیت بر اساس خواست و میل حاکم
(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه ۶۲)

۱۷۵- (آزیتا پیرقی)
عبارت اول - الگوی تعارف
عبارت دوم - الگوی تکثرگرا
عبارت سوم - الگوی همانندسازی
(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۸۵، ۸۶ و ۸۸)

۱۷۶- (آزیتا پیرقی)
مدل صورت سؤال، مربوط به رویکرد طرفداران عدالت اجتماعی است و در این مدل، مالکیت خصوصی لغو نمی‌شود.
(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۷۴ و ۷۵)

۱۷۷- (آزیتا پیرقی)
سلطه فرهنگی - قدرت نرم
انقلاب‌های رنگین - براندازی یک حکومت مخالف غرب
قدرت سخت - سلطه سیاسی و اقتصادی
(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۹ و ۶۰)

۱۷۸- (ارغوان عبدالملکی)
عبارت اول - رویکرد اول به نابرابری اجتماعی (طرفداران قشربندی اجتماعی) - نابرابری‌های اجتماعی نتیجه نابرابری‌های طبیعی‌اند.
عبارت دوم - رویکرد سوم به نابرابری اجتماعی (طرفداران عدالت اجتماعی) - نه با راهسازی مطلق موافق هستند و نه با کنترل مطلق.
عبارت سوم - نابرابری در تحصیلات و ثروت، تفاوت‌های رتبه‌ای هستند و در جامعه ایجاد می‌شوند.
(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۶۹، ۷۱، ۷۲ و ۷۳)

۱۷۹- (مبیناسارات تاپیک)

توضیحات	پدیده اجتماعی
پیامدهای ناخواسته همچون فقر و نابرابری، سرکوب و ...	توسعه قدرت و ثروت
ناشی از تهدید و ترس	تبعیت با کراهت
با رضایت و میل درونی	تبعیت با رضایت

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۵ و ۵۷)

۱۸۸- ارزش‌هایی که مردم یک جامعه از آن جانبداری می‌کنند و رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند اما در عمل ممکن است برخی از آن‌ها را نادیده بگیرند، قلمرو آرمانی جهان اجتماعی را شکل می‌دهد. برنامهریزان فرهنگی هر جامعه همواره تلاش می‌کنند تا از طریق تعلیم و تربیت، زمینه تحقق بیشتر آرمان‌ها و ورود آن‌ها به قلمرو واقعی جهان اجتماعی را فراهم کنند.

(جامعه‌شناسی (۱)، پوان اجتماعی، صفحه‌های ۴۸، ۵۲ و ۵۳)

(تجزیه پیرقی)

۱۸۹- جهان اجتماعی خودباخته، نه می‌تواند فرهنگ گذشته خود را تداوم بخشد یا گسترش دهد و نه می‌تواند آن را رها کند. کاهش جمعیت شاخص و نشانه جهان متجدد است. جهان اسلام، با الهام گرفتن از انقلاب اسلامی ایران، هویت خود را بیرون از تصاویری که مستشرقان القا می‌کردند، جست‌وجو می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۸۹، ۹۸ و ۱۰۴)

۱۹۰- انقلاب از مهم‌ترین تحولات در هر جهان اجتماعی محسوب می‌شود. جمعیت و اقتصاد از عینی‌ترین ابعاد هویت جامعه هستند. اولین شرط بقای هر جامعه، جمعیت است. مهم‌ترین مانع تعامل جوامع غیرغربی با جهان غرب، غرب‌زدگی است.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۹۰، ۹۷ و ۱۰۱)

فلسفه دوازدهم

۱۹۱- عقل در کودکان به صورت بالقوه وجود دارد و با تمرین و تربیت بالفعل می‌شود.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه (۱)، صفحه‌های ۳۹ و ۵۰)

۱۹۲- فیلسوفان الهی قوه استدلال را مرتبه نازل و پایین عقل مجرد می‌شمارند و می‌گویند توانایی بشر در ساختن مفاهیم کلی، پرتوی از همان عقل مجرد است که در وجود هر انسانی هست.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه (۱)، صفحه ۵۰)

۱۸۵- هر جهان اجتماعی با نوعی خاص از هویت اخلاقی و روانی افراد سازگار است و زمینه پیدایش و رشد همان هویت را فراهم می‌آورد. روش‌های غیررسمی تشویق و تنبیه آثار عمیق‌تری دارند و این روش از شیوه‌های کنترل اجتماعی است. فرصت‌هایی که افراد در جهان‌های مختلف برای تحرک اجتماعی دارند، یکسان نیست. جامعه‌ای که براساس ارزش‌های نژادی شکل می‌گیرد، صرفاً برای یک نژاد خاص امکان تحرک اجتماعی صعودی را فراهم می‌آورد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۶۲، ۷۰، ۷۱ و ۷۷)

۱۸۶- تزلزل فرهنگی هنگامی رخ می‌دهد که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند، مورد تردید قرار گیرند و ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدهند.

(سراسری ۹۸)

۱۸۷- تزلزل فرهنگی می‌تواند به بحران هویت منجر شود. بحران هویت فرهنگی در جایی به‌وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۱۸۸- اگر در یک جهان اجتماعی بحران هویت پدید آید، راه برای دگرگونی هویت فرهنگی آن جهان اجتماعی باز می‌شود. در آن صورت تغییرات اجتماعی از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی فراتر می‌روند و به صورت تحولات فرهنگی درمی‌آیند و جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگر تبدیل می‌شود.

(تجزیه پیرقی)

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۱۸۹- گسترده شدن افق‌های جدید به روی اندیشمندان جهان غرب ← پیامد حیات معنوی اسلام جامعه‌ای که اعضای آن عقاید و ارزش‌های حق را می‌شناسند ولی به آن‌ها پایبند نیستند ← مفهوم جامعه فاسقه قدرت سیاسی و نظامی غرب ← علت خودباختگی فرهنگی جوامع اسلامی

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۹۶، ۹۸ و ۱۰۳)

(نیمه پواهری)

۱۹۷-

فیلسوفان مسلمان با اینکه اساس پذیرش هر اعتقاد و آیینی را استدلال عقلی می‌دانند، راه کسب معرفت را به عقل منحصر نمی‌کنند، بلکه حس و شهود را هم معتبر می‌دانند. آنان همچنین وحی را عالی‌ترین مرتبه شهود می‌شمارند که به پیامبران الهی اختصاص دارد.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه (۲)، صفحه ۶۲)

(فرهار حسینی نژاد)

۱۹۸-

از دیدگاه مورخان علم، پیامبر اکرم (ص) و قرآن کریم «حیات عقلی» جامعه اسلامی را پایه‌گذاری کردند.

(فلسفه (۲)، آغاز فلسفه در جهان اسلام (۱)، صفحه ۶۸)

(فاطمه دانشور)

۱۹۹-

هدف اصلی از اجتماع و مدینه، دستیابی به سعادت دنیا و آخرت است.

(فلسفه (۲)، آغاز فلسفه در جهان اسلام (۱)، صفحه ۷۱)

(نیمه پواهری)

۲۰۰-

به عقیده فارابی، مسیر سعادت و کمال انسان از زندگی اجتماعی می‌گذرد (اصالت با جامعه است، نه فرد)؛ لذا هدف اصلی جامعه و مدینه، سعادت در دنیا و آخرت است. بر این اساس، بهترین مدینه‌ها مدینه‌ای است که مردم آن به اموری مشغول و به فضایی آراسته‌اند که مدینه را به سوی سعادت می‌برد (برتری یک مدینه با غایت آن که حصول سعادت انسان‌ها است شناخته می‌شود) و چنین جامعه‌ای مدینه فاضله است.

(فلسفه (۲)، آغاز فلسفه در جهان اسلام (۱)، صفحه ۷۱)

(نیمه پواهری)

۱۹۳-

دکارت معتقد بود که عقل می‌تواند وجود خدا و نفس مجرد انسان و اختیار او را با استدلال اثبات کند. البته او دیگر به عقل به عنوان یک حقیقت برتر و متعالی در جهان و در انسان، آن گونه که برخی فیلسوفان یونان و فلاسفه مسلمان معتقد بودند، عقیده‌ای نداشت و عقل را صرفاً یک دستگاه منطقی استدلال می‌دانست.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه (۱)، صفحه‌های ۵۱، ۵۲ و ۵۴)

(نیمه پواهری)

۱۹۴-

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: جریان‌های دسته اول در عین پذیرش عقل، محدوده اعتبار آن را محدود می‌کردند.

گزینه «۲»: جریان‌های دسته اول می‌کوشیدند نشان دهند که برخی (نه همه) روش‌های عقلی در مسائل دینی کاربردی ندارند.

گزینه «۴»: دسته اول جریان‌های مخالف فلسفه تنها از لحاظ روش شناختی به کاربرد فلسفه در مسائل دینی ایراد می‌گرفتند ولی از لحاظ موضوعی، هیچ‌یک از دو گروه مشکلی با فلسفه نداشتند.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه (۲)، صفحه‌های ۵۶ و ۵۸)

(نیمه پواهری)

۱۹۵-

مقام و منزلت عقل فعال نسبت به انسان، مانند آفتاب است نسبت به چشم. همان‌طور که آفتاب نوربخشی می‌کند تا چشم انسان ببیند و بینی بالفعل شود، عقل فعال نیز نخست چیزی در قوه عقلی آدمی افاضه می‌کند؛ به طوری که فعالیت عقلی برای انسان ممکن می‌شود و در نتیجه، عقل شروع به فعالیت می‌کند و به ادراک حقایق نائل می‌شود.

توجه شود: عقل فعال عاملی است که شناخت انسان در پرتو آن ممکن می‌گردد، نه این که شناخت آدمی تنها چیزی باشد که از آن گرفته می‌شود.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه (۲)، صفحه ۵۹)

(فرهار حسینی نژاد)

۱۹۶-

فیلسوفان مسلمان را نمی‌توان به دو گروه عقل‌گرا و تجربه‌گرا تقسیم کرد؛ زیرا ایشان همه کارکردهای عقل اعم از استدلال تجربی، تمثیل و برهان عقلی محض را می‌پذیرند و در جایگاه خود، روشی درست برای کسب دانش می‌دانند.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه (۲)، صفحه ۶۰)

پاسخ نامه

اختصاصی

بخش غیر مشترک

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

ریاضی و آمار (۳)

(علی شعراپی)

۲۰۷-

۲۵√۵ را به صورت عدد با توان گویا می نویسیم:

$$25 \times \sqrt{5} = 5^2 \times 5^{\frac{1}{2}} = 5^{\frac{2+1}{2}} = 5^{\frac{5}{2}}$$

در معادله قرار می دهیم:

$$25^{\frac{1}{2}} \times \sqrt[4]{125} \times \sqrt[3]{5^x} = 5^{\frac{5}{2}}$$

$$\Rightarrow (5^2)^{\frac{1}{2}} \times (5^3)^{\frac{1}{4}} \times 5^{\frac{x}{3}} = 5^{\frac{5}{2}}$$

$$\Rightarrow 5^{\frac{2}{2}} \times 5^{\frac{3}{4}} \times 5^{\frac{x}{3}} = 5^{\frac{5}{2}} \Rightarrow 5^{\frac{2+3+x}{2}} = 5^{\frac{5}{2}}$$

$$\Rightarrow \frac{2+3+x}{2} = \frac{5}{2} \Rightarrow 2+3+x=5 \Rightarrow x=0$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه های ۹۰ تا ۹۴)

(امیر زراندوز)

۲۰۸-

گزینه «۱»: $(9^2)^2 = 9^4 = (3^2)^4 = 3^8$

گزینه «۲»: $(3^3)^{10} = 3^{30}$

گزینه «۳»: $(27^2)^6 = 27^{12} = (3^3)^{12} = 3^{36}$

گزینه «۴»: $(81^4)^6 = 81^{24} = (3^4)^{24} = 3^{96}$

چون همه پایه ها برابر و عددی بزرگتر از ۱ هستند، لذا عددی بزرگتر است که توانش بزرگتر باشد. پس عدد 3^{96} یعنی گزینه «۴» از همه بزرگتر است.

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه های ۹۰ تا ۹۴)

(مسین اسقینی)

۲۰۹-

$$\frac{1}{\sqrt[3]{9^3}} = \frac{1}{\sqrt[3]{(3^2)^3}} = \frac{1}{\sqrt[3]{3^6}} = \frac{1}{3^2}$$

$$243 \sqrt[5]{16} = 243 \sqrt[5]{2^4} = 243 \cdot 2^{\frac{4}{5}} = 243 \cdot 2^{\frac{4}{5}} = (3^5) \cdot 2^{\frac{4}{5}} = 3^2$$

$$\left(\frac{1}{27}\right)^{-2} = 27^2 = (3^3)^2 = 3^6$$

بنابراین: $\frac{1}{3^2} \times 3^2 \times 3^6 = 3^{-2+2+6} = 3^6 = 729$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه های ۸۶ تا ۹۴)

(مسین اسقینی)

۲۱۰-

$$V = \frac{4}{3} \pi r^3 \Rightarrow \frac{64}{3} \pi = \frac{4}{3} \pi r^3 \Rightarrow 16 = r^3 \Rightarrow 2^4 = r^3 \Rightarrow r = 2^{\frac{4}{3}}$$

$$\Rightarrow r = 2^{\frac{4}{3}} \Rightarrow \text{قطر کره} = 2r = 2 \times 2^{\frac{4}{3}} = 2^{1+\frac{4}{3}} = 2^{\frac{7}{3}} = \sqrt[3]{2^7}$$

$$= \sqrt[3]{2^6} \times 2 = 2^2 \sqrt[3]{2} = 4\sqrt[3]{2}$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه های ۸۶ تا ۹۴)

(مهمیر بصیرایی)

۲۰۱-

$$(0/3)^5 = 0/00243 \Rightarrow 0/00243 = 0/3 = \frac{3}{10}$$

$$\left(-\frac{2}{3}\right)^4 = \left(\frac{2}{3}\right)^4 = \frac{16}{81} \Rightarrow \frac{16}{81} = \frac{16}{81}$$

$$\Rightarrow \text{مجموع خواسته شده} = \frac{3}{10} + \frac{2}{3} = \frac{9+20}{30} = \frac{29}{30}$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه های ۸۶ تا ۸۹)

(علی هاشمی)

۲۰۲-

$$\left(\frac{-2}{a^3}\right)^{-6} = \left(a^{\frac{-2}{3}}\right)^{-6} = a^{\frac{12}{3}} = a^4$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه های ۸۹ تا ۹۴)

(ربیع مشتاق نظم)

۲۰۳-

چون $1 - \sqrt{2}$ عددی منفی است، پس:

$$\sqrt{(1-\sqrt{2})^2} = |1-\sqrt{2}| = -(1-\sqrt{2}) = \sqrt{2}-1$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه های ۸۶ تا ۸۹)

(علی شعراپی)

۲۰۴-

$$81^3 \times 25^{-1} = (3^4)^3 \times (5^2)^{-1} = 3^{12} \times 5^{-2} = \frac{3^{12}}{5^2} = \frac{27}{5} = 5.4$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه های ۹۰ تا ۹۴)

(علی شعراپی)

۲۰۵-

ریشه های ششم عدد ۹ برابر با $\sqrt[6]{9}$ و $-\sqrt[6]{9}$ هستند. حاصل ضربشان را حساب می کنیم:

$$\sqrt[6]{9} \times (-\sqrt[6]{9}) = -\sqrt[6]{9^2} = -\sqrt[6]{81} = \sqrt[6]{-81} = -9$$

بنابراین حاصل ضرب ریشه های ششم عدد ۹ برابر با ریشه سوم عدد -۹ یعنی $(\sqrt[3]{-9})$ است.

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه های ۸۶ تا ۹۴)

(مهمیر زرین کفش)

۲۰۶-

$$\left(\frac{1}{(5^4)^2} + \left(\frac{1}{250}\right)^2\right)^2 = \left(\frac{1}{(2 \times 27)^2} + \frac{1}{(2 \times 125)^2}\right)^2$$

$$= \left(\frac{1}{2^2 \times 27^2} + \frac{1}{2^2 \times 125^2}\right)^2 = \frac{27+125}{125 \times 5^2}$$

$$= \left(\frac{1}{2^2 \times (3^3)^2} + \frac{1}{2^2 \times (5^3)^2}\right)^2 = \left(\frac{1}{2^2 \times 3^6} + \frac{1}{2^2 \times 5^6}\right)^2$$

$$= \left(\frac{1}{(2 \times 3^3)^2} + \frac{1}{(2 \times 5^3)^2}\right)^2 = \left(\frac{1}{2^2 \times 3^6} + \frac{1}{2^2 \times 5^6}\right)^2$$

$$= \frac{10 \times 1}{2^2 \times 2} = \frac{5}{2} = \sqrt[3]{25} = \sqrt[3]{32}$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه های ۸۷ تا ۹۴)

علوم و فنون ادبی (۳)

۲۱۱-

(عارف سادات طباطبایی نژاد)

مورد «ب» و «ج» و «ه» نادرست‌اند:

ب) ترک مادیات از مفاهیم رایج در نثر دوره انقلاب است.

ج) تفکر اومانیستی، پیش از انقلاب در داستان‌ها رواج بیشتری نسبت به دوران بعد از انقلاب داشته است.

ه) در دهه هشتاد شاهد داستان‌نویسی هستیم.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۲)

۲۱۲-

(عارف سادات طباطبایی نژاد)

واژه جدید امروزی در این شعر دیده نمی‌شود و زبان شعر، کهن‌گرایانه است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شاعر از غفلت جامعه سخن می‌گوید.

گزینه «۲»: درختان عقیم مردم ناآگاه هستند.

گزینه «۴»: تلاش شاعر در مبهم‌سازی شعر به کمک نمادهایی چون

«درخت»، «ریشه»، «خاک»، «خشکسالی» و ...

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۹۶ و ۹۷)

۲۱۳-

(عارف سادات طباطبایی نژاد)

شعر گزینه «۴» وزن عروضی دارد و در قالب شعر نیمایی سروده شده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تشبیه اندوه به غروب، تشخیص در «اندوه» (سایه داشتن،

همپای غروب بودن، درآمدن)

گزینه «۲»: شکایت از ناآگاهی مردم

گزینه «۳»: شعر با معشوقی زمینی سخن می‌گوید.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۹۶ و ۹۷)

۲۱۴-

(اعظم نوری‌نیا)

در متن صورت سؤال، حذف فعل‌ها و به هم ریختن ساختار جملات وجود ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در نثر دوره معاصر، نسبت به گذشته، استفاده از واژه‌های عربی کاسته شده است.

گزینه «۲»: به باد کتک گرفتن، فرجه دادن، جیک زدن و ...

گزینه «۴»: متن صورت سؤال با استفاده از کنایات و اصطلاحات عامیانه، تحت تأثیر زبان محاوره قرار گرفته است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

۲۱۵-

(عمید مهرئی)

وزن بیت: «فعولن فعولن فعولن فعل»، نام بحر بیت: «مقتارب مثنی محذوف»

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۱۰۷ و ۱۰۸)

۲۱۶-

(سید جمال طباطبایی نژاد)

وزن گزینه «۳»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن (= رمل مثنی محذوف)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن (فاعلاتن اول شعر اختیار وزنی است).

گزینه «۲»: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن (هزج مثنی سالم)

گزینه «۴»: مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۱۰۷ و ۱۰۸)

۲۱۷-

(نسرین حق‌پرست)

بیت گزینه «۱» بر وزن مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن = رجز

مثنی سالم است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۱۰۷ و ۱۰۸)

۲۱۸-

(عارف سادات طباطبایی نژاد)

وزن صحیح شعر به دو صورت است:

مستفعلن فعل / مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل / مستفعلن فعل (مفعول

فاعلن / مفعول فاعلاتن مفاعیلن فاعلن / مفعول فاعلن)

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۱۰۴ تا ۱۰۷)

۲۱۹-

(سید علیرضا احمدی)

شعر گزینه «۳» از ریشه بحر هزج می‌باشد و سایر اشعار از ریشه بحر رمل

(فاعلاتن) اند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۱۰۴ تا ۱۰۸)

۲۲۰-

(عارف سادات طباطبایی نژاد)

نشانه‌های اومانیسم در این عبارت یافت نمی‌شود. ویژگی‌های مذکور برای

سایر عبارات صحیح است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی و مفهومی، صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۰۲)

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

۲۲۱-

(سید ممبرعلی مرتضوی)

«المزاع»: کشاورز / «بدأ یراقب»: شروع به مراقبت کرد (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «الخصراوات»: سبزیجات / «فی مزرعته»: در مزرعه‌اش (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «لکی یتقی»: تا (باقی) بمانند (رد گزینه ۴) / «مخضرة»: سرسبز / «طوال السنة»: در طول سال در گزینه ۲، «همواره» اضافی است.

(عربی (۳)، ترجمه، ترکیبی)

۲۲۲-

(ولی بریی - ابر)

«قد یمضی الزمان»: گاهی زمان سپری می‌شود (رد گزینه ۴) / «تعرف ... معرفه أكثر»: (مفعول مطلق نوعی) بیشتر می‌شناسیم (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «الذین»: کسانی که / «لم یتروکونا»: ما را ترک نکردند (رد گزینه ۲) / «فی الشدائد»: در سختی‌ها

(عربی (۳)، ترجمه، ترکیبی)

۲۲۳-

(ممبر صادق مفسنی)

ترجمه درست عبارت: «کاش ما به امور مردم زیاد توجه کنیم!»

(عربی (۳)، ترجمه، ترکیبی)

۲۲۴-

(ابراهیم احمدی - پوشور)

«مادر»: الأم، الوالدة / «تلاش می‌کرد»: (فعل ماضی استمراری) کانت تجتهد، کانت تسعى، کانت تحاول (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «فرزندانش»: اولادها (رد گزینه ۳) / «ساختن جامعه»: بناء المجتمع (رد گزینه ۳) / «بسیار تلاش می‌کرد»: کانت تجتهد اجتهاداً کثیراً / بالغاً، کانت تحاول بالغة کثیرة، کانت تسعى سعياً کثیراً / بالغاً (رد سایر گزینه‌ها)

(عربی (۳)، ترجمه، صفحه ۶۰)

۲۲۵-

(الله مسیح فواه)

«أعتذر» فعل مضارع از باب «افتعال» است و حرکت گذاری صحیح آن به صورت «أعتذِرُ» می‌باشد. هم چنین «جاء» صحیح است.

(عربی (۱)، ضبط حرکات، ترکیبی)

۲۲۶-

(سید ممبرعلی مرتضوی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: «مصدره: تعقل» نادرست است. «مصدره: عقل» (مجرد ثلاثی) صحیح است. گزینه ۳: «خبر» نادرست است. گزینه ۴: «مضاف الیه ...» نادرست است. «مفعول و منصوب» صحیح است. (عربی (۱)، تحلیل صرفی و محل اعرابی، صفحه ۶۵)

۲۲۷-

(سید ممبرعلی مرتضوی)

در گزینه ۳، عبارت «کود: ماده‌ای شیمیایی که حیوانات از آن تغذیه می‌کنند!» نادرست است.

تشریح گزینه‌ها:

گزینه ۱: «محیط: عنصرهایی که انسان و موجودات دیگر را احاطه می‌نمایند!» گزینه ۲: «کارشناس: دانشمندی متخصص به امور یک حرفه یا کاری خاص!» گزینه ۴: «مأموم: انسانی که پشت سر امام است!»

(عربی (۳)، مفهومی، ترکیبی)

۲۲۸-

(ممبر صادق مفسنی)

«اجلیبی» فعل متعدی است.

در سایر گزینه‌ها به ترتیب افعال: «لا أنام، سیدخل و تعارفوا» لازم هستند. (عربی (۱)، قواعد فعل، ترکیبی)

۲۲۹-

(الله مسیح فواه)

صورت سؤال از ما می‌خواهد گزینه‌ای را مشخص کنیم که در آن از مفعول مطلق تأکیدی استفاده شده باشد. در گزینه ۳، «مواصلة» مصدر فعل «واصلت» و مفعول مطلق تأکیدی است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: «معاملة» مفعول مطلق نوعی است. گزینه ۲: «خياراً» مفعول جمله است. گزینه ۴: «اجتهاداً» برای تکمیل معنای افعال ناقصه (لا یكون) آمده است. (عربی (۳)، مفعول مطلق، صفحه‌های ۵۹ تا ۶۲)

۲۳۰-

(ولی بریی - ابر)

«تصدیقاً» مفعول مطلق تأکیدی است و «کلام» و ضمیر «ی» (در ینصحنی) مفعول هستند. پس در مجموع ۳ مفعول در جمله موجود است.

دقت کنید «صادقاً» (اول) کلمه‌ای برای تکمیل معنای افعال ناقصه (یکون) است و «صادقاً» (دوم) با توجه به این که اسم فاعل است، نقش حال را دارد.

(عربی (۳)، مفعول مطلق، صفحه‌های ۵۹ تا ۶۲)

تاریخ (۳)

(۲۳۷- میلاد هوشیار)

در ۱۳ شهریور سال ۱۳۵۷، در تهران بعد از برگزاری نماز عید فطر تظاهرات گسترده‌ای صورت گرفت و تکرار آن در سه روز بعد با حضور انبوه و یکپارچه زنان همراه بود.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی، صفحه ۱۳۳)

(۲۳۸- میلاد هوشیار)

بعد از قیام مردم تهران و چند شهر دیگر در ۱۷ شهریور ۱۳۵۷، رئیس‌جمهور آمریکا بار دیگر به صراحت از رژیم پهلوی حمایت کرد.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی، صفحه ۱۳۴)

(۲۳۹- اسرا مرادی)

شاه پس از سرکوب تظاهرات دانشجویان و دانش‌آموزان در مقابل دانشگاه تهران (۱۳ آبان)، ارتشبد غلامرضا ازهاری را جانشین شریفامامی کرد تا وی با برقرار کردن حکومت نظامی از سرعت حرکت انقلاب بکاهد.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی، صفحه ۱۳۴)

(۲۴۰- اسرا مرادی)

حکومت پهلوی قصد داشت در بعد از ظهر ۲۱ بهمن و شب ۲۲ بهمن حکومت نظامی برقرار کند؛ سپس، به کمک نظامیان وابسته به خود و با نظارت ژنرال هایزر آمریکایی، کودتایی نظامی ترتیب دهد و رهبر انقلاب و اعضای شورای انقلاب را دستگیر و انقلاب را سرکوب کند. اما امام خمینی با توکل به الطاف خداوند حکومت نظامی را غیرقانونی اعلام کردند.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی، صفحه ۱۳۶)

جغرافیا (۳)

(۲۴۱- فاطمه سقایی)

با توجه به موقعیت جغرافیایی و نوع ناهمواری‌ها، برخی از مخاطرات طبیعی مانند زمین‌لرزه، زمین‌لغزش، سیل و خشکسالی در ایران بیشتر از دیگر حوادث رخ می‌دهند. از میان این مخاطرات، سیل منشأ برون‌زمینی و زمین‌لرزه منشأ درون‌زمینی دارد.

(جغرافیا (۳)، مخاطرات طبیعی، صفحه ۸۲)

(۲۴۲- آرزو میرزایی)

به ناحیه‌ای از سطح زمین که روی کانون زلزله قرار دارد، مرکز سطحی زمین‌لرزه گفته می‌شود.

(جغرافیا (۳)، مخاطرات طبیعی، صفحه ۸۳)

(۲۳۱-)

(آرزو میرزایی)

نخستین مرحله برنامه‌های اصلاحی با عنوان اصلاحات ارضی در سال ۱۳۴۰، در زمان نخست‌وزیری علی امینی آغاز شد.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی، صفحه ۱۴۵)

(۲۳۲-)

(آرزو میرزایی)

اولین مرحله فعالیت سیاسی و مبارزه امام خمینی (ره) با اعتراض به تصویب‌نامه انتخابات انجمن‌های ایالتی و ولایتی آغاز شد. از دیدگاه امام، این تصویب‌نامه موجب تضعیف اسلام و افزایش حضور بهائیان در حکومت می‌شد.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی، صفحه ۱۲۶)

(۲۳۳-)

(آرزو میرزایی)

به دنبال واقعه مدرسه فیضیه و طالبیه، امام طی اعلامیه مهمی، شاه را به طور مستقیم سرزنش کردند و تقیه و سکوت در مقابل ظلم حکومت را حرام دانستند.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی، صفحه ۱۲۷)

(۲۳۴-)

(آرزو میرزایی)

پس از مخالفت امام خمینی (ره) با قانون کاپیتولاسیون، رژیم پهلوی در سرگاه ۱۳ آبان ۱۳۴۳ ایشان را در قم دستگیر و به کشور ترکیه تبعید کرد.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی، صفحه ۱۲۸)

(۲۳۵-)

(اسرا مرادی)

هیئت‌های مؤتلفه اسلامی، پس از تبعید امام خمینی (ره)، مبارزه مسلحانه و ترور سران حکومت پهلوی را محور کار خود قرار داد و حسنعلی منصور، نخست‌وزیر وقت را ترور کرد.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی، صفحه ۱۳۰)

(۲۳۶-)

(اسرا مرادی)

در سال ۱۳۵۶، زندان‌ها از زندانیان سیاسی پر بود و در خارج از زندان نیز حرکت‌های پراکنده مسلحانه همچون سال‌های پیش دیده نمی‌شد.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی، صفحه ۱۳۱)

۲۴۳-

(فاطمه سفایی)

برای اندازه‌گیری میزان تخریب ناشی از یک زمین‌لرزه (شدت)، از مقیاس مرکالی و برای اندازه‌گیری مقدار انرژی‌ای که زمین‌لرزه آزاد می‌کند (بزرگی)، از مقیاس ریشتر استفاده می‌شود. کارشناسان بزرگای زمین‌لرزه را با دستگاه لرزه‌نگار اندازه‌گیری می‌کنند.

(پهرفاقیا (۳)، مقاطرات طبیعی، صفحه ۸۴)

۲۴۴-

(آرزو میرزایی)

نگاهی به نقشه نواحی لرزه‌خیز ایران نشان می‌دهد که کمتر منطقه‌ای در ایران، مصون از زمین‌لرزه است.

(پهرفاقیا (۳)، مقاطرات طبیعی، صفحه ۸۷)

۲۴۵-

(قارچ از کشور ۹۸)

چنانچه حجم آب رودخانه از میانگین سالیانه آبدهی آن بیشتر شود، سیل رخ می‌دهد. اگر آبدهی رود آن قدر افزایش یابد که از ظرفیت رود فراتر برود و سرریز شود، سیل خسارت‌بار می‌شود.

(پهرفاقیا (۳)، مقاطرات طبیعی، صفحه ۸۹)

۲۴۶-

(سراسری ۹۸)

در حوضه‌های گرد، مدت زمان کمتری صرف می‌شود تا آب آبراهه‌ها خارج شوند؛ زیرا در حوضه‌های گرد به علت انشعابات پراکنده سرشاخه‌ها که طول آن‌ها تقریباً به یک اندازه است، همه جریان‌ها هم‌زمان به خروجی می‌رسند و موجب سرریز شدن و وقوع سیل می‌شوند. در حوضه‌های کشیده، آب سرشاخه‌ها به تدریج و به‌طور متوالی از حوضه تخلیه می‌شوند.

(پهرفاقیا (۳)، مقاطرات طبیعی، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

۲۴۷-

(سراسری ۹۸)

بارش‌هایی که شدت آن‌ها کمتر اما مدت آن‌ها بیشتر است، تأثیر بیشتری در ناپایداری دامنه‌ها و وقوع زمین‌لغزش دارند؛ برعکس، بیشتر سیل‌ها پس از یک بارش شدید و سریع جاری می‌شوند.

(پهرفاقیا (۳)، مقاطرات طبیعی، صفحه‌های ۹۰ و ۹۳)

۲۴۸-

(فاطمه سفایی)

در مدل خزش، حرکت کند و نامحسوس رسوبات سطح دامنه در مدت زمان طولانی اتفاق می‌افتد.

(پهرفاقیا (۳)، مقاطرات طبیعی، صفحه ۹۳)

۲۴۹-

(آرزو میرزایی)

بارش سنگین، ذوب برف، زمین‌لرزه، فوران‌های آتشفشانی، فعالیت‌های انسانی روی دامنه‌ها و زیربُری رودخانه‌ها از عوامل مؤثر در زمین‌لغزش هستند.

(پهرفاقیا (۳)، مقاطرات طبیعی، صفحه‌های ۹۴ و ۹۵)

۲۵۰-

(فاطمه سفایی)

معمول‌ترین نوع خشک‌سالی، خشک‌سالی آب‌وهوایی است. در خشک‌سالی زراعتی، میزان ریزش‌های جوئی کمتر از میانگین بارش منطقه نیست، اما با توجه به اینکه نیاز آبی گیاهان متفاوت است، ممکن است بارش‌ها نیاز یک نوع زراعت یا کشت را برطرف نکنند.

(پهرفاقیا (۳)، مقاطرات طبیعی، صفحه‌های ۹۷ و ۹۹)

جامعه‌شناسی (۳)

۲۵۱-

(آرژینا پیرقی)

در دورهٔ پسامدرن، علاوه بر ثروت و قدرت، هویت و دانش نیز کانون نزاع و کشمکش می‌شوند.

دیگچهٔ همانندسازی، ناپدید شدن تفاوت‌ها و تمایزات قومی و نژادی و شکل‌گیری یک فرهنگ مختلط است.

جامعه‌شناسان انتقادی نمی‌خواهند نقد و داوری بیرون از دایرهٔ علم صورت گیرد.

(پهرفاقیا (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۸۴، ۸۶ و ۸۹)

۲۵۲-

(آرژینا پیرقی)

پیدایش نظریات جامعه‌شناسی معاصر، پیامد این عبارت است که: هیچ فرهنگ و هویتی نمی‌پسندد که موضوع نظریه‌هایی باشد که در زمینه فرهنگی و تاریخی دیگر شکل گرفته‌اند.

(پهرفاقیا (۳)، سیاست هویت، صفحه ۹۰)

۲۵۳-

(آرژینا پیرقی)

از درون رویکرد تفسیری جریان دیگری نیز شکل می‌گیرد (جریان پسامدرن) که کارکرد نقد علمی را که مد نظر جامعه‌شناسی انتقادی است، برای علوم اجتماعی ناممکن می‌شمارد و راه‌هایی انسان را نه از درون علم که در بیرون علم جست‌وجو می‌کند.

(پهرفاقیا (۳)، سیاست هویت، صفحه ۸۹)

۲۵۴-

(ارغوان عبدالملکی)

نسل‌کشی، جابه‌جایی اجباری، کنترل جمعیت، جداسازی و فشارهای سخت اجتماعی از جمله روش‌های خشونت‌آمیز همانندسازی هستند. اساس این روش‌ها، نفی و طرد دیگری متفاوت است. البته در نسل‌کشی، دیگری، شری است که باید نابود شود اما در سایر روش‌ها، دیگری اگرچه شر دانسته می‌شود، امکان اصلاح او وجود دارد و با اعمال فشار می‌توان او را به پذیرش الگوهای هویتی جدید مجبور ساخت یا از بقیه جدا کرد.

در مدل تکثرگرا، تفاوت‌های موجود میان گروه‌های قومی و زبانی حفظ و حتی تشدید می‌گردد. البته در این الگو، همچنان وجود یک ساختار مشترک سیاسی و اقتصادی ضروری دانسته می‌شود؛ که گروه‌های مختلف را به یکدیگر پیوند دهد.

۲۵۹- (طاهره کریمی سلیمی)

اگر عقاید و ارزش‌ها مانع از آشنایی اعضای جهان اجتماعی با حقیقت انسان و جهان شود، آن جهان دچار از خودبیگانگی حقیقی (فطری) می‌شود.

الگوی تعارف در مقابل الگوی تنازع قرار دارد و همان‌گویی است که قرآن ارائه می‌کند: «ای مردم ما شما را از یک مرد و زن آفریدیم و شما را تیره‌ها و قبیله‌ها قرار دادیم تا یکدیگر را بشناسید. گرمی‌ترین شما نزد خداوند با تقواترین شماست.»

فارابی علوم اجتماعی را علم مدنی می‌نامد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۹۱ و جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۸۷ و ۹۷)

۲۶۰- (طاهره کریمی سلیمی)

مدینه زاله، جامعه‌ای است که در اثر انحراف نظری از مدینه فاضله به وجود می‌آید.

جهان اجتماعی خودباخته نه می‌تواند فرهنگ گذشته خود را تداوم بخشد یا گسترش دهد و نه می‌تواند به جهان اجتماعی دیگری که مبهوت و مقهور آن شده است، ملحق شود.

جهان اساطیری، محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است.

(جامعه‌شناسی (۱)، ترکیبی، صفحه‌های ۴۳ و ۸۹ و

جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه ۹۸)

فلسفه دوازدهم

۲۶۱- (فرهاد قاسمی نژاد)

ابن سینا فلسفه مشائی را به صورت مدون و نظام‌مند ارائه کرد. وی فلسفه‌ای که ارسطو آن را تأسیس کرده بود و بعدها وارد جهان اسلام شد، به اوج (تکامل) رساند.

(فلسفه (۲)، فلسفه در جهان اسلام (۲)، صفحه ۷۴)

۲۶۲- (فاطمه سادات شریف‌زاده)

شفا، دایره‌المعارف عظیم علمی و فلسفی و کامل‌ترین مرجع حکمت مشائی است. اشارات و تنبیهات، آخرین دیدگاه‌های ابن سینا در حکمت است. قانون، نوعی فرهنگ‌نامه پزشکی است.

(فلسفه (۲)، فلسفه در جهان اسلام (۲)، صفحه ۷۵)

۲۶۳- (فاطمه سادات شریف‌زاده)

علت نام‌گذاری این عالم به طبیعت بدان جهت است که اجزاء این عالم، هر کدام طبع و ذات خاصی دارند و خود این عالم نیز به عنوان یک «کل»، طبع و ذاتی دارد که منشأ و مبدأ حرکات و تحولات آن است. به نظر ابن سینا طبیعت هر شیء آن را به سوی خیر و کمال مطلوبش سوق می‌دهد.

(فلسفه (۲)، فلسفه در جهان اسلام (۲)، صفحه‌های ۷۵ و ۷۶)

«برگزاری جشن سال نوی چینی در آمریکا»، از مصادیق مدل تکثرگرا، «تبعیض علیه بوراکومین‌ها در ژاپن» از مصادیق سیاست‌های همانندسازی و «خراج و کشتار مسلمانان میانمار»، نسل‌کشی و جابه‌جایی اجباری و از مصادیق روش‌های خشونت‌آمیز همانندسازی است.

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۸۴، ۸۵ و ۸۷)

۲۵۵-

(آریتا بیدقی)

هیچ ملاکی برای داوری و تشخیص درست و غلط وجود ندارد و تنها راه پیش‌روی بشر گم شدن در کثرت‌ها و تفاوت‌هاست. ← رویکرد نسبی‌گرایی (پسامدرن)

برخی از پیدایش آن به باز شدن جعبه پاندورا یاد می‌کنند. ← سیاست هویت نوع جدیدی از هویت که با شکل‌گیری دولت-ملت‌ها پیدا شد. ← ناسیونالیسم

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۸۳، ۸۴، ۸۵، ۸۷ و ۹۱)

۲۵۶-

(پارسا همیبی)

در اسلام، علم از مهم‌ترین ارزش‌هاست. در قرآن کریم از علم به‌عنوان هدف آفرینش یاد شده است؛ علم، علت برتری انسان بر فرشتگان معرفی شده است.

ابوریحان بیرونی در کتاب تحقیق ماللهند با روش تجربی و تفهیمی، فرهنگ جامعه هند را توصیف کرد و با استفاده از روش عقلی، به ارزیابی انتقادی این فرهنگ نیز پرداخت.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۹۴ و ۹۹)

۲۵۷-

(قارچ از کشور ۹۸)

ابن‌خلدون یکی از اندیشمندان مسلمان است که با تأثیرپذیری از قرآن، به‌دنبال شناخت سنت‌های الهی در جامعه بود. او در مطالعات خود به روش عقلی توجه چندانی نداشت و بیشتر از روش حسسی و تجربی استفاده می‌کرد و بنابراین از جامعه آرمانی سخنی نگفت. ابن‌خلدون با استفاده از تجربه تاریخی جوامع پیرامون خود از عصبیت به‌عنوان عامل شکل‌گیری جوامع یاد می‌کند و این دریافت خود را به همه جوامع تعمیم می‌دهد. رویکرد ابن‌خلدون، انتقادی نیست و جامعه‌شناسی او در مقایسه با جامعه‌شناسی فارابی محافظه‌کارانه است. ابن‌خلدون علم اجتماعی خود را علم عمران می‌نامد.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه ۹۵)

۲۵۸-

(طاهره کریمی سلیمی)

فهم و توصیف پدیده‌های معنادار و استفاده از زبان خود برای شناخت یکدیگر، تفاهم و تعامل، مربوط به عقل تفسیری است.

داوری نسبت به مناسبات و ارتباطات انسانی و استفاده از زبان خود برای اصلاح یک رابطه ظالمانه، مربوط به عقل انتقادی است.

استفاده از زبان خود برای ترغیب فرد به انجام کاری که من می‌پسندم و کسب دانش درباره پدیده‌های محسوس، مربوط به عقل ابزاری است.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۱۰۲ و ۱۰۳)

۲۶۴-

(مجیر پیرسینلو)

به نظر این‌سینا طبیعت هر شیء آن را به‌سوی خیر و کمال مطلوبش سوق می‌دهد؛ به شرط این‌که مانعی در راه طبیعت قرار نگیرد. از این‌رو تبدیل دانه سبب به درخت سبب، با این اندیشهٔ ابن‌سینا تناسب بیشتری دارد. زیرا به‌صورت طبیعی، دانه سبب به کمال مطلوب خود که درخت سبب شدن است، گرایش دارد.

از نظر ابن‌سینا، آنچه ظاهراً شرّ و بدی به نظر می‌رسد، همگی در یک نظم کلی جهانی تأثیر مثبت دارند و به کمال نهایی طبیعت کمک می‌کنند. از این‌رو عبارت دوم با این اندیشه تناسب بیشتری دارد.

(فلسفه (۲)، فلسفه در جهان اسلام (۲)، صفحه ۷۶)

۲۶۵-

(نیم پواهری)

به نظر ابن‌سینا طبیعت هر شیء آن را به سوی خیر و کمال مطلوبش سوق می‌دهد؛ به شرط این‌که مانعی در راه طبیعت قرار نگیرد (نه تحت هر شرایطی).

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: خداوند، عالم طبیعت را با لطف و عنایت خود پدید آورده است. (لطف و عنایت به لحاظ معنایی با هم متفاوت‌اند هرچند صفات خدا با ذات او یکی است).

گزینهٔ «۲»: با نگاه کردن به بخش کوچکی از جهان طبیعت نمی‌توان دربارهٔ آن داوری کلی کرد.

گزینهٔ «۴»: از نظر ابن‌سینا، تأمل در رابطهٔ طبیعت با ماوراءطبیعت و خدا در کنار تحقیق در روابط میان پدیده‌ها، دانشمند و محقق را از ظاهر پدیده‌ها عبور می‌دهد و به باطن آن‌ها می‌رساند؛ آن‌ها را به خشوع و خشیت در برابر حق وامی‌دارد.

(فلسفه (۲)، فلسفه در جهان اسلام (۲)، صفحه ۷۶)

۲۶۶-

(نیم پواهری)

حکمت اشراق نوعی بحث از وجود است که تنها به نیروی عقل و ترتیب استدلال اکتفا نمی‌کند، بلکه آن را با سیر و سلوک قلبی نیز همراه می‌سازد. پس به همین دلیل حکمت اشراق، یک مکتب فلسفی به شمار می‌رود.

(فلسفه (۲)، فلسفه در جهان اسلام (۲)، صفحه ۷۸)

۲۶۷-

(فاطمه سادات شریف‌زاده)

مشائیان در فلسفهٔ استدلالی به کمال رسیده‌اند ولی از ذوق و عرفان بهره‌ای ندارند. (رد گزینهٔ ۳) عارفان به طریقهٔ برهان و فلسفهٔ استدلالی توجهی ندارند و فقط تصفیة نفس می‌کنند و به شهودهایی دست یافته‌اند.

(ردگزینه‌های ۱ و ۴)

(فلسفه (۲)، فلسفه در جهان اسلام (۲)، صفحه ۷۹)

۲۶۸-

(نیم پواهری)

شیخ اشراق می‌نویسد: «هرگاه اتفاق افتد که در زمانی حکیمی غرق در تأله بوده و در بحث نیز استاد باشد، او را ریاست تامه بوده و خلیفه و جانشین خدا اوست ... جهان هیچ‌گاه از حکیمی که چنین باشد، خالی نیست ...؛ زیرا برای مقام خلافت ضروری است که امور و حقایق را بی‌واسطه، از حق تعالی (نه فرشتگان) دریافت کند و البته مراد من از این ریاست، ریاست از راه قهر و غلبه نیست بلکه گاه باشد که امام تأله در ظاهر حاکم باشد و گاه به طور نهایی ... [در هر حال] او راست ریاست تامه، اگرچه در نهایت گمنامی باشد و چون ریاست واقعی جهان به دست او افتد، زمان وی بس نورانی و درخشان شود و هرگاه جهان از تدبیر حکیمی الهی تهی ماند، ظلمت و تاریکی بر آن سایه افکند.»

(فلسفه (۲)، فلسفه در جهان اسلام (۲)، صفحه ۷۹)

۲۶۹-

(ستا فیروزه)

هر واقعیتی نور است اما نه نور مطلق؛ بلکه درجه‌ای است از نور.

(فلسفه (۲)، فلسفه در جهان اسلام (۲)، صفحه ۸۰)

۲۷۰-

(غره‌ها قاسمی‌نژاد)

کلمهٔ اشراق در فلسفهٔ سهروردی همان وجوددهی است و ناظر بر هستی‌شناسی است و آنجا که رستگاری وصول به روشنی توصیف می‌شود ناظر بر معرفت‌شناسی است. وصول علم است (معرفت‌شناسی) و اشراق وجود (هستی‌شناسی).

(فلسفه (۲)، فلسفه در جهان اسلام (۲)، صفحه ۸۰)